

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik XI.

V Ljubljani marcija 1894.

3. zvezek.

Četrta postna nedelja.

I. Sveto obhajilo — časna naša sreča.

Od kod homo dobili kruha, da bi
ti jedli? (Jan. 6, 5.)

Ko bi dandanes vstal mej nami prerok ter delal čuda, o kakeršnem pripoveduje sveti evangelij, kaj mislite, kako bi se ljudje vedli proti njemu? — Eni, zdi se mi, bi šli za njim in klicali: »Gospod, ostani pri nas! Ti si v resnici mož čudovit, božji!« Drugi pa bi zmajevali z glavami, dvomili in ves dogodek — pozabili. — Tako je bilo nekđaj, tako tudi dandanes. Kristus je delal čudo na čudo. In ali vsi vanj verujejo? Nekaj njih ga spremlja, hočejo ga imeti za kralja; drugi gredó po svojih opraviilih in se ne zmenijo za novega preroka. Še drugi ga pa sovražijo, češ, nam veljavo jemlje, nam brani voditi ljudstvo po naših mislih, našem okusu. Dandanes pa — mar-li Kristus ni več mej nami? V puščavi nasitil je čudovito več tisoč ljudij: vsak dan nasituje še bolj čudovito na milijone svojih izvoljencev v cerkvi pri sv. obhajilu. V puščavi provzročil je iz malo kruhov živeža za stotine ljudij: tu provzroči iz kruha lastno svoje telo. Tam je pokazal usmiljenje in ljubezen v obilni meri, tu jo pokaže v najvišji meri. In vendar se ljudstvo obnaša do njega, kakor so se nekđaj njegovi rojaki. Nekateri pač željno za njim kličejo: »Pridi, pridi, Gospod, moj Bog, dasiravno nisem vreden, da greš pod mojo streho!« Drugi poslušajo besedo večnega življenja, vedó, kaj je njih dolžnost osobito o velikonočnem času, pa posvetnih skrbij napolnjeni, pozabijo, kaj jim je storiti. Da, še celó norčujejo

se, zasramujejo tiste, ki pristopajo k mizi božji . . . In vendar velja vsem beseda Izveličarjeva: *Ako ne bote jedli mesa Sinú človekovega in pili njegove krvi, ne bote imeli življenja v sebi. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in obudil ga bom poslednji dan.* A kako malo je ljudij, ki bi se resnobno prizadevali za večno življenje! V svet zamaknjeni pozabijo na to, da jim bo duša še po smrti živel. In koliko jih je, ki bridko tožijo tudi o svojih časnih bridkostih, nadlogah! Utihnite tožbe, pogubi se žalost, kajti zdravilo gotovo vam je oskrbljeno. Kristus sam vam podaje na tem svetu že hladilo in zdravilo. O tem želim danes nekaj več spregovoriti. Ne bom namreč pravil, kako nam je sveto obhajilo zagotovilo večnega življenja, na časnost želim se ozreti in pokazati, kako nam sveto obhajilo I. odstrani časne nesreče, II. prinese pa časno srečo.

Naj bi se torej danes vzbudili tisti, ki neprenehoma sreče iščejo! Naj bi spoznali, kje se gotovo najde sreča! Ti, o Gospod, nas vodi, razsvetli in podpiraj z božjo svojo milostjo!

Tri so svitle zvezde, ki katoliškemu kristijanu milo svetijo v nebeški dom: vera, upanje in ljubezen. Tri pa so tudi temne maroge, ki človeku zakrivajo solnce večnega življenja, pa tudi žarke časne sreče. To so tri žalostne pregrehe: nevera, napuh, nevoščljivost. V čegar koli srcu razrastejo, mu zastrupé pobožno življenje in ga pahnejo v največje časne nesreče. Če o katerem grešniku, o teh bi smeli reči: »Krivičnim ni mirú.« Le oglejmo si

a) nevernika, človeka, ki se več ne zmeni za vero, ki misli, da je več ne potrebuje. Dokler je zdrav, bogat, mlad, utaplja se v veselju, razkošnosti in poželenju. Za kaj višjega, za kar bi bil človek vstvarjen, se ne zmeni. Duša neumrjoča mu je deveta briga. Toda pride bolezen — veselje je prešlo, in kaj bi ga pač še veselilo? Prijatelji se ga ogibljejo, domači se mu v obraz jokajo, premoženja ne more uživati. Pa misel strašna: kaj pa po smrti? ta mu leži na srcu kakor težka móra in ga moti, kuha in razgreva, da bi skoro pamet izgubil. O človek neverni, kje je sedaj tvoja sreča? — Imel je bogastva, shrambe polne žita, živine polne hleve, blaga polno hišo, a prišli so zlobni ljudje, polovico so mu vzeli . . . Bolezen ga je napadla in neki glas mu kliče: Neumnež, skoro boš zapustil svet, kar si pa spravil, čegavo bo? — Mlad je bil, mladost je minola, kakor trava je zginila pod koso časa — in

kaj hoče sedaj stari mož, sključen, slaboten, bolan, zaničevan? O človek neverni, za nekaj trenutkov prodal si vso svojo srečo!

A pustimo tako žalostne podobe. Kdor sprejme vredno zakrament sv. rešnjega Telesa, ni nevernik, marveč je poln vere, napolnjen je z besedami sv. evangelija. Veruje, da nas je Kristus odrešil, veruje, da smo otroci nebeškega Očeta, da neskončno modri Bog do zadnje stvari na zemlji vse ohranjuje in vlada. In ta vera mu daje moč, da, ko bi hodil tudi po dolini smrtne sence, se ne bo bal nič hudega. Naj mu Bog pošlje tudi nadlogo, revščino, bolezen, starost . . . klical bo: *Gospod je dal, Gospod je vzel, sveto njegovo ime bodi naj češčeno*. Tolažil se bo: *Ako imamo dobro iz roke božje, zakaj bi tudi ne sprejeli hudega?* — *Katerega Bog ljubi, ga tepe, in vsacega poišče s šibo, katerega je izvolil za svojega*. Mar niso svetniki trpeli? In Kristus? Ali ni trpel, da je tako šel v svojo čast? On pa, ko je trpel, nam je zapustil vzgled, da hodimo po njegovih stopinjah. — Prav sveto obhajilo nam posebno utrdi vero v Jezusa Kristusa. In ta vera se spaja v srcu človekovem z ljubeznijo, o kateri govori sveti apostol (Rim. 8, 38): *Svest sem si namreč, da ne smrt, ne življenje . . . ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem*. — In kdo bi si upal trditi, da je to nesreča?

b) Na puha strupena goba zasajena bila je nekdam s pomočjo kače v raj. Tam je pognala in se razširila po vsem svetu. Eva je želela postati Bogu enaka, in dandanes, kako si prizadevajo, kako zlorabijo ljudje svoje moči, dušne in telesne, v to, da bi postali višji in višji nad svojimi brati! Kako se zavedajo svoje mogočnosti, kako se oblačijo gizdavo, koliko se bahajo in šopirijo! In nasledek tega: prepir in žalost, kreg in bolečina. — Tisti pa, ki vredno prejemajo sveto obhajilo, niso taki. Le oglejmo si jih. Že poprej so se ponižali pred božjim namestnikom. In sedaj klečé pri mizi božji, v srcu vzdihujoči: *Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, temveč . . .* Tu pri obhajilni mizi ni razločka med kralji in cesarji, med bogatini in siromaki. Vsem je en prostor, vsi zavživajo eno jed: Jezusa Kristusa, kateri se je ponižal do smrti, smrti pa na križu. Vsi časté njega, ki je iz ponižnosti noge umival apostolom, in akoravno vsem vse, vendar vseh služabnik hotel postati. — Kdo bi se torej prevzemal, ko zavživa najponižnejše Jagnje božje? Kdo bi stregel prevzetnosti, ko mu v srcu doné besede: *Učite se od mene, ker sem krotak in ponižen od srca?*

Zato pa tudi vidimo, da v tistem srcu prebiva ljuba ponižnost, katero je pogosto stanovanje ljubega Zveličarja. Tisti mladeniči in možje so bolj modri v govorjenju in obnašanju, ki večkrat tudi čez leto sprejemajo sveto rešnje Telo. In tiste žene so dobre matere, tiste dekleta poštene in pobožne, ki se večkrat sklenejo z Jezusom. In ko bi sploh kristijanje tako delali, bi kmalu zginilo toliko pohujšanja in slabih navad, mila prijaznost kazala bi se povsod, prečudna moč milosti božje bi se utrdila mej nami; mi bi se kakor otroci enega očeta in bratje Jezusovi zopet spoznali, kot udje ene družine bi srečno živeli, ali veliko več — Kristus bi živel med nami, nas varoval in vodil proti nebeški domačiji. O gorečnost in ponižnost prvih kristijanov, vnemi srca vernih, da z veseljem iščejo, kar jim je tolikanj potrebno!

c) Obledelo je nekdam lice Kajnu, upadel mu je obraz zato, ker ni privoščil milosti svojemu bratu Abelju, s katero ga je Bog obsipal. Nevoščljivost pa nikdar ne ostane samotna, marveč pripelje s seboj še sedem drugih grehov, hujših od nje, in tako prevzamejo srce grešnikovo, da se v njem ne more vzbuditi dobra misel. Še več *Po nevoščljivosti hudičevi je smrt prišla na svet, in kateri so na njegovi strani, ga posnemajo.* (Modr. 2, 24.) Te besede nam pričajo, da tisti, ki služijo nevoščljivosti, so služabniki hudobnega duha. Služabnike plačuje gospodar. Ali bi si ti želel plačila od hudobnega duha? S kakošnim plačilom se pač pobota hudobni duh s svojimi pomočniki? . . . *Krivični pa pojdejo v večno trpljenje . . .* Vredno sveto obhajilo zbrise nevoščljivost iz srca človekovega. Vsi sprejmejo njega, ki je mogočen vse popolno osrečiti. Vsi sprejmejo Najvišjega, kateremu se klanjata nebo in zemlja. Vsi se udeležé njega, ki je v neskončni ljubezni sebe ponižal in se vsem zapustil v hrano in živež, zato da bi vsi postali njegovi, vsi božji. In kjer gospoduje Kristus, kako bo ondi gospodoval hudobni duh? Ali more človeško srce dvema gospodoma naenkrat služiti? — Pri vrednem sv. obhajilu je v tvojem srcu, kristijan moj! nevoščljivost zatrta, ž njo pa toliko drugih spremljajočih jo pregreh. Sovrašтво se ne more solnčiti, kjer gospoduje ljubezen božja. Jeza ne bo kraljevala, kjer stoluje Jezusov mir. Zaničevanje ne more imeti prostora, kjer Jezus sam skazuje neskončno svojo ljubezen. O srečno srce, ki pogosto vredno prejemaš Zveličarja v najsvetejšem zakramentu! Blagor nebrojni tebi, kristijan moj, ki z radostjo objemaš Gospoda nebes in zemlje. Če je nekdam Caharija ob oblubi prihodnjega Odrešenika pel: *Benedictus . . . Češčen*

bodi Gospod, Bog Izraelov. ker je obiskal in odrešil svoje ljudstvo, s koliko večjo gotovostjo smeš ti hvaliti in poveličevati Gospoda, ki ti je velike, večje reči storil, On, ki je mogočen in sveto njegovo ime!

Rekli smo, da trojna kača zastrupuje človeški rod z nesrečo: nevera, napuh in nevoščljivost. Vse tri pa zamori, ugonobi, razprši iz srca človeškega vredno sveto obhajilo. A ne samo to. Pri-nese nam tudi

II. časno srečo. — Čestokrat si srečo voščimo drug drugemu. In česa si takrat želimo? V malo besedah: z d r a v j a, z a d o v o l j n o s t i in m i l o s t i b o ž j e. A če ob godovih, ob spremenu leta na ta način častitamo svojim dragim, storiti bi morali to posebno pri sv. obhajilu. Takrat namreč si vsak pobožen kristijan zadobi teh troje blagrov:

a) Sveta cerkev izrečno uči, da nam sveto obhajilo utrjuje tudi telesno zdravje. Mnogo svetnikov si je jedino z vživanjem sv. rešnjega Telesa življenje ohranilo leta in leta. S v e t a R o z a L i m a n s k a, ki je vsled posta, bedenja in najostrejših pokoril dostikrat tako oslabela, da je komaj še dihala pristopajoč k svetemu obhajilu, okrevala je takoj po zavžitju najsvetejšega zakramenta. O blaženem Nikolaju Fluvanskem vemo, da mu je bilo sveto rešnje Telo skozi dolgih dvajset let jedina hrana. Posebno pa vpliva dušno zdravje na telesni blagostan. Kje pa je tvoja duša bolj ozdravljena strasti, hudega poželenja, slabega nagnjenja, ko pri sv. obhajilu? Kakor zemlja, ko jo pregreje toplega solnca svetli žar, oživi k novemu življenju, tako tudi tvoja duša pri sv. obhajilu zadobi novo, trdno zdravje. Če pa je duša zdrava, ali ne bo to tudi telesu v mnogo korist, gotov prospeh?

b) Pobožni oče Ivan Tavler pripoveduje to-le podučljivo zgodbo, katero je sam doživel. Več let je prosil Boga, naj bi mu pokazal v resnici zadovoljnega človeka. Sliši pa nekóč glas, ki mu pravi: »Idi k oni cerkvi in našel boš, kar želiš.« Pobožni menih uboga in najde pri vratih dotične cerkve bosega in raztrganega siromaka. Pozdravi ga z navadnim: »Dober dan, prijatelj!« — »Gospod,« odgovori prosjak, »ne spominjam se slabega dne v svojem življenju.« — »Torej naj ti pa Bog dodeli srečno življenje,« reče zopet Tavler. Nato siromak: »Nikdar — Bogu bodi hvala — nisem bil nesrečen.« — »Kako to?« vpraša nadalje menih. — »Navajen sem že davno hoteti le to, kar Bog hoče. Naj pride čez mene dobro ali slabo, sladko ali grenko, vse sprejemem z veseljem iz božjih rok, ker vem, da je to najboljše za-me. In to je moja sreča, zato sem zadovoljen vedno.«

Kristijanje! Kdo bi si ne želel tako zadovoljnega življenja? In kdaj nam je tako življenje najbližje? Ali ne takrat, ko smemo tudi mi klicati z apostolom: *Živim, toda ne več jaz, marveč Kristus živi v meni*. To pa se godi po vrednem sv. obhajilu. Kristus je naš, mi pa smo njegovi, vest je mirna, skušnjave počivajo, nebesa zdé se nam odprta . . . O sveti mir vrednega sv. obhajila, da bi te pač vredno cenili, da bi te pač pogosto iskali kristijanje, potem bi vselej in povsod vživali pravo zadovoljnost.

c) Tudi milost božjo voščimo svojim dragim. Po pravici! Kaj namreč človek premore brez milosti božje? Duša njegova je suha veja na drevesu svete cerkve, ki ne more zeleneti v čednostih, ne more sadov dobrih del prinašati za večno življenje. Saj namreč uči sveta vera, da je milost božja k zveličanju tako potrebna, da človek brez nje nič zaslužnega za večno življenje ne more storiti. Kaj je milost božja družega, ko prava lepota naše duše? In če po lepoti telesni, ki je minljiva, toliko hrepené ljudje, koliko bolj bi morali prizadevati si za pravo lepoto svoje duše! In kaj je milost božja družega, ko ljubezen božja? Če pa ljubezni že tako radi iščemo pri ljudeh, koliko bolj bi morali skrbeti, da si pridobimo ljubezen božjo? In kje se bolj obnovi lepota naše duše, bolj v nas pomnoži ljubezen božja, kakor ravno pri sv. obhajilu? Takrat se Bog z veseljem ozira na-te in kliče: »Moje drago dete, moj ljubi otrok si zopet.« In kakor slikar, čim več podob je dovršil, tem lepše bodo, tem večja tudi njegova slava, tako tudi tvoja duša. Čim večkrat, čim bolj pripravljen boš stopal k mizi božji, tem lepša bode tvoja dnša pred obličjem božjim, tem večja njena slava v nebesih.

Odkod bomo dobili kruha, da bi ti jedli? Tako vprašanje Jezusovo nekako v zadrego spravi apostole. O nezaupljivi učenci! Kar je pri ljudeh nemogoče, Kristusu je lahko mogoče. Le k njemu se zaupljivo obrnite in vse vam bo dal, kar prosite. A tudi mi tako storimo. Vsak dan, in še po večkrat, kličemo: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh*, in ne moremo reči, da bi Gospod ne uslišal naše prošnje. Prosimo pa tudi nebeškega kruha. Ta nam, kakor ste slišali, odvrča nesrečo, prinaša pa že v tem življenju največjo srečo. Podaj nam tedaj, o Gospod, nebeškega kruha, lomi nam ga pogosto v najsvetejšem zakramentu, napoji nas z živo vodo, ki bo ugasila naše strasti, ohladila grešno poželenje,

potrla v srcu vso nevero, prinesla pa nam zdravje in zadovoljnost in milost v tem življenju in okrepcala nas za večno življenje. *Gospod usliši našo molitev in vpitje naše naj pride do Tebe! Amen.*

And. Karlin.

2. Osebe v bližini križanega Jezusa. — IV. Razbojnika.

Takrat sta bila križana z njim vred dva razbojnika, eden na desnici, eden pa na levisi.

Mat. 27, 38.

Trije križi stojé na Kalvariji; vsi so enaki, enaki pa niso tisti, ki na njih visé. V sredi je sama nedolžnost; na desnici in levisi pa visita dva razbojnika, pa tudi med njima je razloček. Oni na levi je zastaran hudobnež. Dasiravno vidi smrt pred sabo in že stoka v smrtnih stiskah, vendar ne neha preklinjevati in s pismarji in starašinami vred zaničuje Sina božjega! Kakor je živel hudobno in brezbožno, tak tudi umira in umrje: trdovraten in nespokoren! Oni na desni pa k svoji veliki sreči na zadnjo uro spozna svojo zмотo, s pravim kesanjem obžaluje svoje grehe in tako s sveto smrtjo konča dolgo hudobno življenje, ker na zadnjo uro dobi odvezo in odpuščanje obilnih in velikih svojih grehov od njega, ki je ravno zato prišel, da odjemlje grehe sveta, od njega, ki ravnokar zadostuje za naše dolgove, tedaj tudi za dolgove in grehe z njim križanih razbojnikov!

Razbojnika sta kmalu za Jezusom umrla: ali njuna smrt je bila različna. Desni je umrl skesan in spokorjen; njegova duša je šla z Jezusovo še tisti dan v raj; desni razbojnik je bil zveličan. Levi razbojnik ostal je trdovraten in nespokorjen do zadnjega. Dasiravno je bil tako blizo Zveličarja, se vendar ni hotel zveličati; bil je pogubljen!

Krščanski poslušalci! Poglejmo danes te tri križe na Golgati in pomislimo, kakšna bo naša smrt. Tako kakor je srednji umrl, sveto in nedolžno, mi ne smemo upati, da bi umrli, ker se ž njim ne moremo primerjati. Bomo pač umrli kakor desni ali levi razbojnik, srečno kot spokorniki ali pa nesrečno kot nepoboljšani trdovratni grešniki? To je še sreča, da si zdaj še lahko zbiramo in z božjo pomočjo še izvolimo smrt desnega razbojnika! Smo do sedaj premišljevali gledalce, zasmehovalce, križalce, pomaknimo se danas bližje Jezusovemu križu in pogledjmo dva razbojnika.

Ti pa, o križani Jezus, usmili se nas! Ne daj, da bi bilo tvoje trpljenje nad nami zgubljeno. In ti, o žalostna Mati božja, prosi za nas! Češčena Marija. . . .

Katarina Emerih, ki je v zamaknenju gledala križanje Jezusovo, nam o razbojnikih takole pripoveduje: Razbojnika sta bila tiste razbojniške družine na egiptovski meji, pri kateri sta Marija in Jožef z detetom Jezusom prenočevala na svojem begu v Egipt. Desnemu je bilo ime Dizmas; za levega se ni mogla več dobro spominjati, misli pa, da so ga klicali Gezmas. — Dizmas je kot majhen otrok imel gobovo bolezen, ko ga je pa njegova mati skopala v tisti vodi, s katero je poprej Marija Jezusa umivala, je bil precej očiščen in zdrav. Levi razbojnik je bil učenik in mojster desnemu. Ropala in morila sta na več krajih. Nazadnje sta menda umorila bogato gospo in njene otroke med Jeruzalemom in Jeriho. — Zaslužila sta oba smrtno kazen, ali bila sta tako srečna, da sta bila z Jezusom vred križana. Precej potem namreč, ko so Jezusa na križu povzdignili, so križali tudi razbojnika. Vendar pa nista bila z žebli na križ pribita, ampak so ju le na križ privezali in sicer tako, da so jima roke čez povprečni les zavili in zategnili, in sicer so jima roke in noge z vrvmi tako silno na križ z lesom »prirajkljali,« da se je tu pa tam kri prikazala, da so kosti pokale in sta od bolečin rjula! Pa bolečin in smrtne vojske teh nočem dalje popisovati, poglejmo le, kakšen je bil njun dušni stan na zadnje in kako sta se s sveta ločila.

Poglejmo najpred levega razbojnika. — Veliko krivic je naredil svoje dni, mnogo je pretil tudi nedolžne krvi in grehov brez števila ima na svoji vesti; zdaj ga je zadela zaslužena kazen. Njegove roke ne morejo več moriti in po tujem blagu stezati se, ker so na križ privezane; njegove noge ga ne morejo več po hudobnih in krivičnih potih voditi, ker so tudi h križu pritrjene. Ali njegove oči so še proste in s temi gleda zdivjano in obupno okrog; jezik mu je še prost in, ker družega hudega ne more več storiti, s svojim jezikom še preklinja gosposko in tovariša in Jezusa. Preklinja in zasramuje Jezusa, kateri mu ni nikoli nič žalega storil, in kateri je ravno zdaj pripravljen, mu vse odpustiti, če bi le hotel. Ali pri tem človeku je vse zgubljeno. Nič ne misli na poboljšanje, samo na greh še misli; prost bi bil še rad, da bi naprej grešil, krivice in hudobije počenjal, zato pravi — Jezusu: »Ako si Sin božji, reši sebe in naju!« — On sliši, da ga veliki duhovni in

pismarji in starašini imenujejo Sina božjega; on gleda strašna znamenja pretresene in zbegane narave, kako vse reči Jezusa spoznajo za svojega Gospodarja in Stvarnika; on je priča nebeške potrpežljivosti Jezusove, kako vdano in voljno prenaša vse neznanse muke, kako celo moli za svoje križalce in zasramovalce, pa ne gane ga nobena reč. Njegova črna duša misli le na greh, na hudobijo, na maščevanje! V hudobijah je živel, v hudobijah umira — kolikor hujše so bolečine, toliko grše in hujše je njegovo preklinjevanje in še le takrat neha kleti, ko mu zmanjka sape, ko mu kosti polomijo, ko smrt konec naredi njegovemu življenju. —

Tukaj se je grozno spolnila beseda psalmistova, da je smrt grešnikova strašna! (Psl. 33, 22.) Tako blizo Jezusa biti, pa tako nesrečno umreti! Ta smrt nespokornega grešnika je bolj bolela umirajočega Jezusa, kot njegovo premučno trpljenje. Videl je, da pri tem je zgubljeno njegovo trpljenje, videl pa je tudi, koliko bo še pozneje temu podobnih v nesrečni smrti. — In kako je ta nespokornost bolela pod križem stoječo mater Jezusovo! Še desni razbojnik se je zavzel nad peklensko hudobijo svojega tovariša in mu je očital njegovo trdovratnost!

O nesrečni grešnik! Treba bi ti bilo ene besede, ene ponižne prošnje, in rešen bi bil za celo večnost! Še imaš čas za kesanje, še ti sije solnce milosti božje, ali hiti, zdaj zdaj se bo solnce skrilo, že gredó rabeljni, da ti kosti polomijo, čas milosti poteka! — — — Ali vse zastonj. Nepoboljšani grešnik ostane trdovraten; obupno trpi strašne bolečine, komaj čaka, da bi bilo tukaj konec, pa ne pomisli, da se potem začne zanj še večje in daljše trpljenje, trpljenje večno in brez konca v peklenem breznu.

Taka je smrt nespokornega grešnika. Pa pogledjmo zdaj še desnega razbojnika. Tudi on trpi veliko, hudo; tudi njemu se bliža smrt, on vé, kakor hitro bo solnce šlo za goro, da bodo prišli in bodo tudi njemu kosti polomili! Pa on dobro porabi in obrne ta čas, kateri mu še ostane, to pičlo urico, katero mu je živeti. Spozna svoje hudobije ter jih iz srca obžaluje in odpuščanja prosi njega, ki nas je prišel grehov odrešit. Blizo njega visi na križ prubit Sin božji, dedič največjega kraljestva — kraljestva božjega. Te ugodne prilike ni zamuditi; tako blizo Odrešenika biti, pa za milost ne prostiti, to bi bila strašna zamuda; sv. rešnjo kri videti, kako teče po križu in se še kadi — pa ne očiščen biti svojih madežev, to bi bilo neodpustljivo. Pa veselimo se; desni razbojnik, ki je le za greh živel

celo življenje, je zadnjo uro dobro porabil, na zadnjo uro se je poboljšal in spokoril!

To nam spričuje sv. evangelist Lukež (23, 39—43.) Ko je desni razbojnik videl strašna znamenja v naturi — je tudi on veroval, in s tem zadobil milost spoznanja in odpuščanja. — Ko je slišal, kako levi razbojnik preklinja Jezusa, ga je zavrnil in mu rekel: »Ali se tudi ti ne bojiš Boga, ker si v ravno tistem obsojenju? Midva trpiva po pravici, ker po zasluženji svojih del prejemava, ta pa ni storil nič hudega.« In je rekel Jezusu: »Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo!« In Jezus mu je rekel: »Resnično ti povem, danes boš z menoj v raji!«

To neustrašeno spoznanje, to verno zaupanje je desnemu razbojniku prineslo in pridobilo odpuščenje in zveličanje! Česar nobeden ni upal izreči, to je križan razbojnik izrekel, namreč da je Jezus nedolžen! Ali slišite, vi pismarji, ki ste tirjali njegovo smrt — ta ni nič hudega storil! Ali slišiš, ti Kajfa, ki si rekel, da je smrti vreden, in ti Pilat, ki si ga k smrti obsodil: ta je nedolžen! — Jezusovi aposteljni so zbežali, učenci so se poskrili, prijatelji si ne upajo blizo — razbojnik pa se potegne zanj in neustrašeno spozna njegovo svetost, nedolžnost, pravičnost, močnost in usmiljenje!

To je res — Dizmas je bil velik hudodelec, sv. Leon ga imenuje roparja, sv. Gregor ubijalca, sv. Krizostom s tisuč hudobijami omadeževanega človeka — pa je vendar zadobil odpuščenje! In zakaj? Ker je ponižno spoznal svoje hudobije — rekel je: midva po pravici po svojih delih trpiva in prejemava! — ker je zaupal v Jezusovo neskončno usmiljenje, rekel je: »Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!« Zato pa je tudi zaslišal vesele in tolažljive besede iz ust umirajočega Jezusa: »Še danes bodeš z menoj v sv. raju!« — Desni razbojnik tedaj se je na zadnjo uro samemu Jezusu spovedal in na zadnjo uro je tudi odvezo zadobil; od samega Jezusa je bil za svetnika spoznan. Zato molimo z besedami sv. cerkve in pravimo: »Sv. Dizma, za nas Boga prosil! Sv. Dizma je bil toraj prvi deležen Jezusovega odrešenja, on je prvi okusil zveličanski sad sv. križa, z Jezusom je šel v predpeklo in potem v nebesa!

Kakšen razloček je toraj med razbojnikoma? Oba trpita enake bolečine, oba visita zraven Jezusa — in vendar eden se spokori, drugi pa se ob ravno tistem času pogubi!

Krščanski poslušalci! — Enkrat pride tudi za nas ura ločitve, morebiti prav kmalo! Kako bomo umrli, spokorjeni kakor Dizma, ali trdovratni kakor levi razbojnik? — Pot v večnost pelja čez goro Kalvarijo, grenkost križa, smrtne britkosti bo kolikor toliko občutil vsak izmed nas, če že umrje nagle smrti ali po dolgi bolezni! Samo vprašanje je, kakšna da bode naša smrt? Srečna ali nesrečna? desnemu ali levemu razbojniku podobna?

Tu pa že moram povedati, da jih umrje veliko več, ki so v smrti levemu razbojniku podobni, kakor desnemu. Veliko namreč je poklicanih, malo pa izvoljenih; in široka je cesta, ki pelja v pogubo, in veliko jih hodi po nji; ozka pa je pot, ki pelja v življenje, in malo jih hodi po nji!

Je pač tako: kakoršno življenje, taka smrt; ker jih toliko hudobno živi, ni čuda, da jih tudi veliko nesrečno umrje. Zato ne glej in se ne izgovarjaj samo z Dizmom, češ, saj se je vendar na zadnjo uro še spokoril, ampak glej na levega razbojnika in boj se za svoje zveličanje. Prav zraven Jezusa je bil, njegova kri iz prebodene strani je tudi nanj škropila, ali vendar se ni spoznal, ne poboljšal, ne spokoril. *Eden je bil*, pravi sv. Avguštin, *da ne obupaš, eden je bil, da predrzno ne upaš!*

In bolj se moramo čuditi velikemu usmiljenju Jezusovemu, s katerim je odpustil skesanemu Dizmu, kakor ojstri pravici njegovi, s katero je ob tistem času pogubil trdovratnega levega razbojnika! Bog je res neskončno dober, usmiljen; pa je tudi neskončno svet in pravičen in *strašno je pasti v roke živega Boga!*

Tiste besede, katere je Jezus rekel desnemu razbojniku: »Še danes bodeš z menoj v raju;« tiste je tudi hudič levemu na uho šepetal: Le nič ne maraj — kmalu bo konec, še danes bodeš pri meni! Levi razbojnik bi bil le tiste besede rekel k Jezusu: »Gospod, spomni se me!« in bil bi rešen! Ali teh besedij ne more vsak izreči. Če jih v življenju ni večkrat izrekel — jih prav težko izreče na zadnjo uro in tudi drugače ne, če Bog posebne milosti ne skaže, kakor Dizmu.

To je skušil tisti razuzdani mladenič, o katerem piše Tomaž Mor, da je vsa opominjevanja zaničeval in se nikakor ni hotel poboljšati. Vedno se je s tem izgovarjal: »Se bom že skesal na zadnje; Bog je usmiljen, na zadnje bom izrekel tri besede, pa bom rešen; rekel bom: »Bog, bodi mi usmiljen!« Ali mladenič teh besed ni bil vaje, pač pa kletvine. Ko je nekega dne jezdil čez most, se mu konj splaši in skoči z njim v vodo. Takrat, ko

je mladenič letel čez most v globočino, je rekel: »Vse naj hudič vzame!«

To je res, da nam resnično, čeznaravno popolno kesanje more v enem trenutku vse grehe izbrisati, ali vendar je predrzno, na ta trenutek čakati, ker ne vemo, ali nam ga bo Bog dodelil ali ne! Kako smemo upati, da bo Bog to veliko, največjo milost dal tistemu, ki je celo življenje božje milosti zanemarjal in z nogami teptal? Nemogoče ni, tega priča nam je Dizma, ali vendar je zelo negotovo!

Povejte, kdo se pač spokori na smrtni postelji? — Ali je to poboljšanje, če tat več ne krade, ker ne more iz postelje? Če nečistnik več nečistosti ne uganja, ker mu je vse odpovedalo, če pijanec več ne pijančeva, ker mu želodec več ne trpi jedi in pijače? — Nikar se ne motimo. Med 100 takimi, ki poboljšanje odlašajo na pozneje, na stara leta, na smrtno posteljo, poboljša se jih komaj 10; drugih 90 umrje nespokorno, kakor levi razbojnik. Le vprašajte pogubljene, če niso vedno obetali poboljšanje, če je kdo izmed njih hotel pogubljen biti? Ne, vsi so obetali poboljšanje, vsi so hoteli priti v nebesa, in kje so zdaj? In če zdaj vprašam grešnika: »Ali res hočeš pogubljen biti?«, bo vsak odgovoril: »Oh, tega nočem, jaz se hočem poboljšati, jaz se hočem spokoriti, samo zdaj še ne, potem, ko se oženim, ko v zakon stopim, ko bo prihodnji misijon, prihodnje sveto leto; poboljšati se hočem na stara leta, v zadnji bolezni!« — Recite takim zastaranim grešnikom, kar hočete, vse zastonj! Ne gane jih veselje nebeško, ne trpljenje peklenško; naprej živé v svojih grehih, kakor levi razbojnik, pa umrjó tudi v svojih grehih, kakor levi razbojnik. Če bi tudi kdo od mrtvih vstal in jih opominjal k pokori in poboljšanju, ne verjeli bi mu, kakor tudi levi razbojnik ni veroval, ko je vendar ob Jezusovi smrti videl mrtve vstajati!

Je že taka. Kdor je vedno le v grehih živel, navadno tudi v grehih umrje; poboljšanje na zadnjo uro je silno redko. In kako tudi? Kako bo grešnik še le na zadnjo uro sovražil to, kar je celo življenje tako strastno ljubil? Kako bo zdaj ljubil to, kar je celo življenje sovražil? Kako bo zdaj obudil resnično in čeznaravno kesanje, kakoršnega nikoli ni imel v življenju? Ko je kardinal Belarmin na zadnjo uro prigovarjal nekemu svojemu sorodniku, da naj obudi čeznaravno kesanje, je ta začuden vprašal: »Kaj je to, kesanje? Kaj je to?« in v tem je umrl! Verjemite, preljubi! Dizma je bil en sam, in tudi dandanes jih ni veliko. To je pač

skrivnost božje pravice, da Bog o smrtni uri pozabi na tiste, ki celo življenje niso nič ali le malo nanj mislili! To nam kaže žalostna skušnja. Le postavimo se k postelji takega zastaranega grešnika. Tu leži na postelji, kakor tam razbojnik na križu. Na križu leži, pa poln nevolje in nepotrpežljivosti, in zato mu je križ, bolezen, dvakrat hujši, ker z voljo ne prenaša. Tak grešnik, tak bolnik ne misli na večnost, ne na smrt, ne na sodbo; misli le na to, in govori le o tem, kako bi zopet ozdravel! Živel in skrbel je zgolj za časne reči, to mu tudi zdaj roji po glavi; govori le o posvetnih rečeh, o živini, o delu in dobičku, o nebesih ne govori, ker ni nikoli hrepenel po njih in tudi zdaj ne prosi za-nje.

Človek bi mislil, vsaj zdaj bo tak grešnik popravil in nadomestil, kar je zamudil v zdravih dneh; zdaj bo več molil, ker je prej molitev zanemarjal, pa ne, zdaj je preslab, zdaj ne more. V zdravih dneh ni hodil k svetim zakramentom, zdaj bo vsaj v boleznih naredil dobro spoved, spoved o celem življenji! Kaj še, dolga spoved bi ga preveč utrudila, bolezen še ni za smrt, bo že pozneje mašnika poklical, ali pa bo še sam v cerkev prišel! Kakšna zmotnjava! Tudi nazadnje še odlaša in odlaša in pošlje še le po mašnika, ko že pojema, ko se mu že blêde, ko že skoraj ne vé več, kaj se ž njim godi! Mašnik res pride in stori, kar more, ali kaj, ko je morebiti zadnja spoved tako slaba ali še slabša, kakor so bile prejšnje. Velikokrat pa taki tudi mašnika nazadnje zamudé, dasiravno so morebiti blizu cerkve, kakor levi razbojnik, ki je bil tudi blizu Jezusa, pa je vendar zamudil spraviti se z Bogom.

Kaj nam je tedaj storiti? Ali bo mar grešnik obupal? ali zanj ni pomoči? — Da, tudi za grešnika je še pomoč, to nam kaže pogled na desnega razbojnika. Grešnik, povzdigni svoje oči in glej Dizma, kako prosi odpuščanja in kako ga tudi dobi! Nehaj grešiti, kakor Dizma, in obžaluj resnično svoje grehe, in odpuščenje bodeš tudi ti dobil, kakor Dizma. Glej, božje usmiljenje je nerazumljivo, je neskončno! Jezus umira na križu za grešnike in eden največjih grešnikov gre z njim v sveti raj! Veliko let je ropal, požigal in moril, in v enem trenutku mu je odpuščeno; še en trenotek mu je živeti, ne more več pohujšanja popraviti, tujega blaga povrniti, krivice poravnati; pa toliko ima še časa, da obudi srčno kesanje, da Jezusu skaže resnično ljubezen in vsi grehi so mu odpuščeni!

Tedaj zaupajmo, predragi! Razbojnik je prvi, ki Jezusu skaže ljubezen, in razbojnik je tudi prvi, ki najde usmiljenje in zadobi

odpuščenje! Zato naj nobeden ne obupa. Če je tudi leta in leta živel v grehah, če se pa resnično skesa, greh zapusti in pokoro dela, vse mu bo odpuščeno, kakor Dizmu. Če le nehamo grešiti, če se le resnično k Bogu vrnemo, tudi nam Jezus poreče: »Odpuščeni so ti tvoji grehi, tudi ti pojdeš z menoj v raj!« Predragi, zdaj je sveti postni čas, zdaj nas cerkev vabi, da sprejmemo svete zakramente, — oh, približajte se s skesanim srcem in, če le hočete zares grešno življenje zapustiti, vse vam bo odpuščeno po božjem namestniku, naj je še toliko greha.

Krščanski poslušalci! Videli smo danes tri križe na gori Kalvariji. V sredi visi Jezus, na vsaki strani pa eden razbojnik; levi je pogubljen, desni zveličan. — Tako bode na sodni dan. V sredi bo Jezus, ne več na križu, ampak na sedežu svojega veličastva. Na desni bodo izvoljeni, na levi pa pogubljeni! Oh, kje bomo takrat stali? Na tisti strani, katero nam bo odkazala božja pravica in ki se bo zaznala po naši smrti. Še je v naši moči, da si prostor zberemo na desni. Še nam sije solnce milosti božje, še lahko z desnim razbojnikom obudimo pravo, resnično, čeznatorno kesanje in tako zaslužimo zveličanje. Vendar ne zgubimo časa, ure nam že potekajo in že se nam bliža zadnji trenotek. Oklenimo se križa, prosimo križanega Jezusa in recimo s skesanim razbojnikom: »Gospod, spomni se me, nikar me ne zavrzi! Odpusti mi moje grehe!« In tudi nam bo Jezus rekel: »Zaupaj, tudi ti bodeš z menoj v raj.« Amen.

J. Ažman.

Peta postna nedelja.

I. Zakaj se moramo za sveto obhajilo skrbno pripravljati?

Tedaj so pobirali kamenje, da bi vanj lučali; Jezus pa se je skril in je šel iz tempeljna. Jan. 8, 59.

Neka sveta jeza nehoté prevzame dobrega kristijana, ko bere ali sliši brati današnji sveti evangelij. Jezus, najsvetejši, najkrotkejši, zares — Jagnje božje mora proti sovražnikom, ki ga napadajo kakor divji volkovi, zagovarjati svojo nedolžnost in brezmadežno svetost. In kaj storijo zlobneži, ko mu z besedo ne morejo dokazati najmanjšega madeža? Kamenje pobirajo, da bi ga pobili — svojega Zveličarja — Odrešenika! — Pa nikar se ne

togotimo nad judi; o, saj je tudi med nami kristijani vse polno nehvaležnikov, ki se enako žaljivo vedejo do njega, zlasti zdaj o velikonočnem času. Ali ni že to dovolj žalostno, da je sv. cerkev zaradi mlačnih kristijanov primorana s posebno zapovedjo pri-ganjati, siliti, naj bi se vsaj enkrat v letu približali Kristusu in se ž njim sklenili v svetem obhajilu? Pa glejte, mnogi še tega ne storijo: ali se zaničljivo vedejo do njega s tem, da se celó ne zmenijo ne za spoved, ne za sveto obhajilo — Jezus jim je skrit; drugi sicer pridejo k spovedi, toda sv. obhajila niso vredni — tudi pred njimi se mora Jezus skriti; pa še celó taki se dobé, ki ga po nevrednem sprejmejo v svoje satansko srce, — pred tacimi se pa še celó skriti ne more, mora pretrpeti njihovo drzno in zlobno kamenjanje.

Da ne zabredemo tudi mi kedaj v toliko nesrečo, priprav-ljajmo se vselej skrbno in vestno za sveto obhajilo, kajti sveto obhajilo je naše najiminitnejše opravilo na svetu. Zato opominja sveti apostel Pavel: *Človek pa naj presodi sam sebe, in tako naj je od tega kruha in pije od keliha. Zakaj kdor nevredno je in pije, si sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.* (I. Kor. 11, 28.) Premislimo danes nekoliko te besede; pokazati vam hočem, kako zeló smo dolžni skrbno se pripravljati za sveto obhajilo.

Vsaki kraj, katerega si je kdaj Bog izvolil v prebivališče, je moral posebno čist in svet biti. Gospod je Mojzesa poklical iz go-rečega grma. toda precej mu je ukazal, čevlje sezuti, ker sveta je zemlja, na kateri stoji. Skrinja miru in sprave je morala biti iz najdražjega lesa stesana in s čistim zlatom obložena, ker so bile shranjene v nji table božjih postav, mana in Aronova palica. Salo-monov tempelj je moral biti narejen iz nestrohljivega cedrovega lesa in iz najiminitnejših in najtrdnjših kamenov, ker je bil Naj-višjemu v prebivališče namenjen. Sam Jezus Kristus je hotel v nov. iz skale izsekan grob položen biti, kjer še nihče ni ležal. Kako pa, kristijanje. ko se Jezus kakor živi Bog in človek skupaj poniža v naše srce priti, ga mu ne bomo očistili po svoji moči? Ravno to nam apostelj naznanja, rekoč: Vsak naj se presodi in vpraša, ali je te nebeške hrane vreden. In še le, če se vrednega čuti. naj je od tega kruha in pije od tega keliha. Sveti očaki to tako razlagajo: Preiskuj svoje srce in poglej, ali si zares spre-obrnjen, ali ne, to je, ali si smrtnih ran, ki ti jih je vsekala greh,

ozdravljen ali ne, *ker nihče*, kakor pravi sveti Ambrož, *ne sme prejeti Jezusovega telesa, dokler ni ozdravljen. Najprej tedaj obveži svoje rane z odpuščanjem grehov in še le potem se bogato hrani s tem nebeškim kruhom.* Po vseh potih človek zgubi milost božjo in se loči od Boga, z ošabnostjo, lakomnostjo in še s sto drugimi grehi. Pa le ena pot ga zopet pripelje k Bogu in ta je spreobrnjenje iz celega srca. Gotovo je, da sama spoved, sami obeti, da noče več grešiti, še niso zadostno znamenje pravega spreobrnjenja. Gotovo, da potrebni kes v odpuščenje grehov ni tako lahko zadobiti, kakor bi si kdo domišljeval, ker je božji dar, za katerega je treba prositi, in ker ni samo dosti, reči: »Žal mi je, da sem Boga razžalil.« Dokazano je tudi iz naukov vseh cerkvenih učnih in zborov, da se zgubljena krstna nedolžnost drugače ne zadobi, kakor z obilnimi solzami in velikim trudom. Gotovo je tudi, da kdor je spreobrnjen, mora biti čist vsacega smrtnega greha in v njegovem srcu mora božja ljubezen kraljevati. *Vsak*, pravi sveti Avguštin, *naj svojo vest vpraša, in če vidi, da je morebiti v kak greh padel, naj se očiščuje z molitvijo, postom in miloščino in potem naj se še le bliža oltarju.* Izprašuj se tedaj in poglej,* ali si v resnici grehu odmrl, ali v tvojem srcu ne kraljuje nobeno hudo nagnjenje, nobena grešna strast. Večkrat nagnjenja in strasti spé v duši, toda najmanjši šum jih zopet zbudi. Nekateri zapusti priložnost v greh, da jo po svetem obhajilu kmalu zopet poišče; si ne odseka ne noge, ne roke, si ne izruje očesa, ne prenovi svojega srca, v katerem še vedno gospodari sicer spovedani, a ne poboljšani greh. *Dobro prevdarite*, pravi sv. Krizostom njim, ki se bližajo angeljski mizi, *ali ste sveti, ker le za svete so svete reči; kdor pa ni svet, naj se nikar ne bliža.*

Kdor hoče zgubljeno nedolžnost zadobiti, si mora tudi čas vzeti in ga zvesto obračati v dobra dela in v pokoro; grešnik mora ostro čutiti, da je zgubil pravico do sv. obhajila. *Spomnite se, odkod ste padli, in delajte pokoro*, so rekli sveti očaki tistim, ki so k njim prišli po storjenih grehah, in ko so jih izobčili iz cerkve, so ponovili ravno te besede, s katerimi je Bog Adama pahnil iz pozemeljskega raja: »Svoj kruh boš jedel s potnim obrazom.« *Ta skrivnostna mana*, pravi sveti Krizostom, *je dana le njim, kateri premagajo in kateri se v boju zoper hudiča, svet in meso vračajo kakor zmagovalci.* Kaj pa današnje dni storé tudi največji grešniki, ki se pripravljajo k svetemu obhajilu? Mislijo, da so že veliko storili, če tisti dan malo prej vstanejo, se majhno iz-

prašajo, svojih grehov nekoliko spovedniku povedó, sveto mašo slišijo in pred svetim obhajilom nekatere molitve na koncu jezika zmolijo? Ali je to pripravljanje, kakoršno sveti Pavel in sveti očaki zahtevajo? Nekateri, obteženi s silno velikimi grehi, sicer skrbnejše izprašujejo svojo vest in imajo tudi voljo, čisto spoved opraviti, toda poboljšali in spokorili se kar nič niso in vendar hočejo precej k tem svetim skrivnostim puščeni biti. *Taki grešniki*, pravi sveti Ambrož, *ne želé toliko svojih grehov odvezani biti, kakor le mašnika zavezati; saj se ne znebé svoje umazane vesti, ampak le mašnikovo vest obtežé, ker mu svoje razuzdanosti naložé, sami jih pa vendar niso prosti.* Kako bi se mogel predrzniti, od greha precej k oltarju iti, ali ga ne boš poprej očistil s težavnim krstom pokore? Tvoj jezik je ves umazan, poln kletve in opravljanja, ali ga ne boš poprej očistil s prepevanjem božje časti? Tvoja usta so z mnogoterimi razuzdanostmi v jedi in pijači ognjušena, ali jih ne boš poprej očistil s postom? Ali se boš predrznil k sveti mizi z nečistim duhom in s srcem, polnim posvetne ljubezni, stopiti, ali si ne boš časa vzel, da boš izbrisal vse te hudobije? Ali se vsi, kristijanje, tako kakor sveti Pavel uči, sodite, ali vsi tako izprašujete svojo vest, ali vsi z nedolžnim ali pa poboljšanim srcem prejimate Jezusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, ali ste ga vsi tako prejeli zdaj o velikonočnem času? Če vam pa ta dolžnost do zdaj ni bila zadosti sveta, če do zdaj tega niste storili, še zaslišite, kako hudo smo zavezani, ta aposteljnove nauk spolnovati, se po vsi moči k tej božji mizi pripravljati.

K temu nas opominja čast tistega, katerega z očmi vere gledamo tukaj na oltarju. On je Jezus, edinorojeni Sin nebeškega Očeta, Bog in človek skupaj; kateri, kakor ni nič zgubil od svoje neizmerne časti, ko je bil z našo slabostjo obložen, tako tudi zdaj nič ne zgubi, dasitudi je v majhnem kruhu pričujoč. Res je, da je bil on, ki ga prejemo, v podobi revnega otroka v Betlehemu rojen, toda on je tudi ravno tisti, čegar imenu se vklanljajo vseh kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Ravno tisti je, kateri, če tudi se na zemlji ni kazal v nobenem posvetnem lesku, vendar še s tremi prsti drži vesoljni svet, kateri se gora dotika in se kadé in topé, kateri morje osuši in ga v puščavo in suho puščavo v morje prenareja. Ravno tisti je, kateri kakor prijatelj, brat in Izveličar z velikim trudom išče svoje ovčice; toda ravno tisti je tudi, ki bo kdaj na oblakih z veliko močjo in veličastvom

s svojimi angelji prišel kot sodnik živih in mrtvih. Ravno tisti je sicer, ki je nekdan bil kakor nedolžno jagnje zaklan na oltarju križa v izveličanje ljudij; toda ravno tisto nebeško Jagnje je tudi, ki bo po svojih angeljih med hudobneže pošiljal stoterne bliske in strele. Z eno besedo: On, ki ga prejemamo v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, je najvišji, presveti, brez konca popolno bitje. Kolika čast, kolika imenitnost! Če smo tako srečni kakega pozemeljskega kralja pod svojo streho sprejeti, koliko pripravljanja, koliko čenjenja je takrat! Ali je morebiti manjša dolžnost za nas svoje srce očistiti, da bi nebeškega, božjega gosta mogli po vrednem sprejeti? Ali bi ne bila svarljiva predrznost, ko bi bili mi, revne, slabe stvari, ki smo Jezusu zavoljo toliko brezštevlnih dobrot veliko hvalo dolžni, z majhnim čiščenjem ali celo z nehvaležnostjo do njegove časti in tolike ljubezni navdani?

Kako velike in neizmerne so pa tiste milosti, katere nam izvira iz vrednega prejemanja sv. obhajila! Tukaj se sklenemo z Jezusom Kristusom, kateri je roka vsegamogočnega in moč najvišjega Boga; če imamo njega pri sebi, se nam ni ničesar treba bati, ko bi tudi po smrtnem mraku hodili. On bo razpodel vse viharje, kateri se vzdigujejo iz naših strastij. S tem nebeškim kruhom nahranjenim nam noben sovražnik ne more škodovati, polni srca in z nepremagljivo močjo bomo hodili, kakor je Elija prišel do gore Horeb, ko se je nasitil s pod pepelom pečenim kruhom. Za to nebeško hrano so prosili prvi kristijani v svojih ječah, in v železje zakovani so rekli kakor Izraelci, ki so šli nad Filistejce na vojsko: »Prinesite nam skrinjo miru in sprave Gospoda, naj med nami prebiva, da nas bo branila, da premagamo sovražnike.« In ko so prejeli ta presveti zakrament, se niso bali ne muk ne trpljenja, ampak neprestrašeno so šli tudi v smrt; moč so v sebi občutili, s katero so vse premagali. — Naša dolžnost je svoje duhovno življenje, katero smo zadobili po svetem krstu ali po sveti pokori, ohraniti in vedno v popolnosti rasti. *Kdor je svet*, pravi sveto pismo, *naj je še svetejši!* Toda koliko opoverkov, koliko nasprotljejev najdemo tukaj! Mi smo kakor mladi Mojzes, kateri je v bičnatem jerbaščeku v egiptovsko reko položen in od njenih valov sem ter tje pehan, kjer bi bil brez velike milosti in posebne previdnosti božje gotovo moral ponesrečiti. Nedolžni kristijan je v sredi cerkve, kar Adam v sredi pozemeljskega raja med sadom življenja in med prepovedanim drevesom; Adam bi bil milost ohranil, ko bi ne bil okusil sadu znanja dobrega in hudega, ko

bi bil jedel od sadu življenja. Tako se tudi kristijan, če hoče pre-jeto življenje ohraniti, ne sme od ljubezni sveta, ampak od Jezusa Kristusa, pravega sadu življenja, rediti, kateri je začetek in vir življenja, kateri je samo življenje. Kdor jé njegovo sveto Telo, živi od Jezusa Kristusa, kakor on od Očeta, tako, da takrat more s svetim apostelnom reči: *Živim, toda ne več jaz, ampak Kristus živi v meni; moj duh je po njegovem oživiljen, moje srce po njegovem posvečeno.* — Kdor vredno zavžije sveto rešnje Telo, se tudi za-sluzenja deležen stori Jezusa kakor človeka. Neskončna je bila njegova ponižnost, potrpežljivost in krotkost, toda vzemite céno, pravi vsem, kateri ga vredno prejmejo, zdaj je vaša! Neskončna je bila njegova gorečnost, njegova gorečnost za izveličanje ljudij; toda náte céno, zdaj je vaša! Neskončno velike so bile krivice, rane in bridkosti njegove; toda náte céno, zdaj je vaša! Neskončno drag je bil njegov križ, njegova kri in smrt; toda náte céno, ker je vaša! Da, kristijanje! vse nam dá, kadar pride, ker daje sebe samega. Ali si ne bomo tedaj prizadevali, njega, Presvetega tudi vselej s svetim in čistim srcem prejeti.

Kdor pa nevreden zavžije ta božji kruh in kri nevredno pije, sam sebi sodbo in pogubljenje jé in pije; z jedjó življenja žanje sad pogubljenja. Ne utegnem danes dalje govoriti o tej prežalostni hudobiji; le to rečem, da nevredno obhajilo je najbolj gladka cesta do trdovratnosti in pogubljenja. Tak nesrečnik streže vsem svojim spačenim željam, dokler ne pade v navado, iz navade v trdovratnost, iz trdovratnosti v obupanje, in iz obupnosti v najglobočje brezno peklenškega ognja, katerega je prižgala božja jéza. Nobena luč božje milosti mu več ne razsvetljuje njegovih tamnih potov, nobeno zdravilo mu več ne pomaga, ker tak grešnik tako zlorabi najboljši pomoček v izveličanje. Kakor je solnce ob Jozvetovem času služilo Izraelcem v zmago, Filistejcem pa v pogubljenje: tako je Jezus, luč večne resnice, dobrim življenje, grešnikom pa smrt in pogubljenje, kateri ga nevredno zavživajo. Toraj vas prosim in opominjam s sv. Pavlom, da se dobro izprašate, predno jeste od tega kruha in pijete od tega keliha, ali ste ga zavžiti vredni. Nikar ne hodite z grešnim, hudobnim srcem, kakor judež, k Gospodu Jezusu, nikar ga ne izdajajte, nikar v novič ne križajte, ker bi sicer nadse priklicali strašno jezo, jezo brez usmiljenja. Izprašajte tedaj skrbno svoje srce pred sv. obhajilom, izkažite se z gobovimi, njegovim mašnikom, in obrodite vredni sad pokore. Izprašajte se in z živo vero, trdnim zaupanjem in gorečo ljubeznijo, pristopite

h Gospodovi mizi, ker je neizrekljiva sreča za vas, če ga vredno prejimate, kakor bi bila vaša največja nesreča, ko bi po nevrednem zavžili, in kakor Judež satana prejeli. Amen.

† Jos. Rozman. (1825.)

2. Osebe v bližini križanega Jezusa. — V. Marija.

Zraven križa Jezusovega je stala
njegova Mati. Jan. 19, 25.

Bliže in bliže se pomikamo k Jezusovemu križu. Premišljevali smo ta postni čas obnašanje gledalcev, ki so od daleč stali pri križanju in tako malo sočutja kazali s trpečim Jezusom. V svojo sramoto pa smo opazili, da smo tem gledalcem le prevečkrat tudi mi podobni! — Premišljevali smo drugič obnašanje zasmehovalcev, ki so Jezusa zasmehovali še na zadnjo uro; videli smo pa tudi, da mi velikokrat nič boljše ne delamo z Jezusom. — Premišljevali smo tretjič obnašanje križalcev, katerim se ljubi Jezus prav nič ni smilil in ki so mu napravljali take neznanske muke. Ali žali Bog, da smo sami sebe zapazili med temi križalci, ker vselej tudi mi Jezusa vnovič križamo, kolikorkrat ga s smrtnim grehom žalimo. — Premišljevali smo četrtič obnašanje razbojnikov in smo videli, da je eden se spreobrnil, drugi pa ostal do konca trdovraten; spoznali smo pa tudi, da je med današnjimi grešniki le preveč jih levemu razbojniku podobnih.

Danes pa, predragi, stopimo prav blizo križa, in kaj tu najdemo? Tu stoji zraven križa, prav trdo zraven križa, Jezusova mati, Marija, potem njegov ljubljenec, sveti Janez evangelist, in pa Marija Magdalena. Ostanimo danes pri Mariji in se bomo drugič mudili še pri Janezu in Magdaleni. Poglejmo torej danes in premišljajmo, kako se je pod križem obnašala Marija.

Ti pa, o križani Jezus, usmili se nas! Ne daj, da bi bilo tvoje bridko trpljenje nad nami zgubljeno! Žalostna Mati božja, prosi za nas! V ta namen molimo: Češčena Marija . . .

Žalostna je mati stala,
Se pod križem mil' jokala,
Kjer je visel njeni Sin.
V žalost je sree vtopljeno,
Vse pobito, prebodeno
Z mečem dušnih bolečin.

O kaj žalosti prestati
Mogla je presveta Mati,
Ktere Sin je rešil svet!
Žalostna stoji jokaje,
Zdiha, gleda trepetaje,
Kaj nje Sin trpi razpet!

Tako popisuje lepa cerkvena pesem žalost Marijino, katero pa sveti evangelist Janez zaznamova s kratkimi besedami: *Zraven križa Jezusovega je stala Mati njegova.*

Da bi razumeli to žalost, bi morali Jezusa tako ljubiti, kakor ga je ljubila Marija. Ona ga je ljubila in nobenega drugega ni ljubila, saj je bil Jezus njen Sin, pa tudi pravi Bog, njen Gospod in Odrešenik! Videla je, kako je bil od lastnih rojakov zavržen, zasramovan, zapljuvan, bičan, s trnjem kronan, na križ pribit, na križu povzdignjen, med razbojniko štet. Videla je svojega Sina zvezanega, pa ga ni mogla rešiti; videla ga je zasramovanega, pa ga ni mogla braniti; videla ga je strašno trpeti, pa ga ni mogla pokrepčati; videla ga je umirati, pa mu ni mogla glave podpreti; videla ga je umreti, pa ni mogla z njim vred umreti! Oh, kakšne bolečine je morala prestati takrat ta Mati, ta najboljša Mati!

Ko so očaku Jakobu prinesli in pokazali krvavo in raztrgano suknjo ljubljence Jožefa, bi bil kmalu od žalosti umrl; David se ni mogel utolažiti nad smrtjo Absalonovo, dasiravno se je ta spuntal zoper njega; Heli je od žalosti znak padel in umrl, ko je slišal, da sta ubita oba njegovata, če tudi hudobna sina; dekla Hagara je raje šla proč, da bi ne videla, kako žeje umira njen sin. — Gosposki stariši, gosposke matere gredó proč ali se peljejo kam drugam, kadar jim sina ali hčer h pogrebu nesó!

Ta Mati pa je stala pod križem. Ona ni bežala, ko so zbežali aposteljni; ni se umaknila, ko so ga zapustili skoraj vsi njegovi prijatelji; čutila je vse udarce, njemu prizadete, na svoji duši, in sulica, ki mu je stran prebodla, je presunila tudi njeno materino srce.

Povej, mati, ti razumiš najbolj take bolečine, povej, ali bi ti ne pokalo srce pri takem trpljenju tvojih otrok, tvojega sina? Ena ali druga izmed vas je že skusila in čutila vsaj podobne, če tudi ne tako grozovite bolečine. Mati, krščanska mati, povej, kako ti je bilo takrat pri srečanju, ko so ti domu prinesli sina z zlomljeno roko ali nogo, ali z veliko rano, in te je tako milo gledal, pa mu nisi mogla pomagati? In ko je tako težko sopel, zdihoval in ječal, ali ti ni šel vsak zdihljaj njegov kakor oster meč skozi srce? In ko nič ni moglo pomagati, ko so mu vsi udje odpovedali ter je začel vedno bolj počasi oddihovati se in je slednjič vse obstalo, in je tvoj ljubljenci sin umrl, kako ti je bilo takrat pri srečanju? In če je bil morebiti ta sin edin tvoj otrok, kakšne bolečine si občutila? Ali se ti ni zdelo, kakor bi bil s tvojim sinom umrl celi svet, tako si se čutila zapuščeno, žalostno in potrto.

Zdaj pa pomislimo na Marijo. Ali ni bila njena žalost še večja? ali ni bila njena žalost nepopisljiva? Zato nam po pravici kliče izpod križa in govori z besedami preroka Jeremija: *O vi vsi, ki tukaj mimo greste, postojite in pogledjte, če je katera bolečina,*

kakor moja bolečina! (Žal. pesem 1, 12.) Zato pravi tudi sveti Anzelm: *Karkoli so grozoviti trinogi tudi svetim mučenikom muk prizadejali, to vse je le majhno in neznatno v primeri z Marijinimi bolečinami.* In če vprašaš, kaj vse je Kristus na križu trpel, ti rečem s svetim Lavrencijem Justinijanom: *Poglej le srce Marijino, ker ono je bilo ogledalo Jezusovega trpljenja; ona je na duši občutila vse to trpljenje, katero je Jezus trpel na duši in telesu.* Zares, Marija je tako rekoč plavala v morju bolečin, in tu se je spolnila beseda Simeonova, da je meč bolečin prebodel njeno materino srce! Zato pravi sveti Bernard: *Vse, kar so žebliji, trnjeva krona, udarci in rane naredili na telesu tvojega Sina, to si ti, o Mati prežaljena, občutila na svoji duši!* In da Marija ni umrla s svojim Sinom vred, da je ni končala silna žalost, to je storila le moč božja, ki ni pustila, da bi bila Marija z Jezusom vred umrla!

In kakšne bolečine je ona občutila, ko so ji mrtvega Sina v naročje položili! Zdaj je še le videla, kako grdo in neusmiljeno so rabeljni ž njim ravnali. Pobirala je trnje iz njegove svete glave, štela njegove rane, gledala od blizo njegovo odprto stran, prebodene roke in noge. Oh, kakšen razloček med takrat, ko ga je kot majhno dete pestovala na svojih prsih, in zdaj, ko ga mrtvega drži v svojem naročju! — Zares, toliko še ni prestala nobena mati in tudi ne bo! Zato se po pravici imenuje *Mater dolorosa*, žalostna Mati božja ali pa *Mati božja sedem žalostij*. In da bi toliko bolj globoko občutili spomin na te Marijine bolečine, je postavila sveta cerkev tudi praznik Matere božje sedem žalostij, kateri praznik bomo obhajali prihodnji petek.

Ker je tedaj Marija toliko trpela celo življenje, posebno pa pod križem svojega Sina ob njegovi bridki smrti, trpela je za nas; zato se spodobi, da pobožno premišljujemo te njene bolečine, da to prežaljeno mater tolažimo v njenih bridkostih, da ji novih bolečin ne prizadevamo. — Posebno zdaj v postnem času, ko trpljenje Jezusovo premišljujemo, ne pozabimo tudi Marijinega trpljenja. Če stopimo k sv. križu, ni drugače, da Marijo tam najdemo. — In to, preljubi, je dobro za nas. Le dobro zapomnimo: Kjer je križ, tam je tudi Marija!

* * *

Ko sem nekdaj pridigoval o žalostni Materi božji, mi je potem rekla neka žena: »Zares, gospod, Marija je res neizrečeno veliko trpela, ali verjemite mi, take žalosti vendar ni imela, kakor jo imam jaz!« — Povem vam, krščanski poslušalci, da sem se

zavzel in ustrašil nad takim govorjenjem; vprašal sem ženo nadalje: »Kako pa to mislite, jaz vas ne umem in vam tudi ne verjamem!« In žena mi odgovori: »Vidite, to je tako. Ko je Marija videla, v kakšnih strašnih mukah umira njen Sin in kako neusmiljeno so ravnali z njim, ji je žalost in bridkost trgala srce, ali ona je vedela, da je njen Sin nedolžen in neskončno svet, ona je bila prepričana, da je vse trpljenje bilo le hudo za Jezusovo telo; za dušo njegovo se ji ni bilo treba bati, za to je vedela, da bo še tisto uro, tisti trenotek v raju. Jaz pa se ne bojim samo za telo svojega razuzdanega sina, da bi ga kdaj ne ranili ob kakem ponočevanju, ne zaklali ali ne pobili; bojim se veliko več za njegovo neumrjočo dušo, da bi se ne pogubila vsled hudobnega življenja. Glejte, te žalosti, te skrbi ni imela Marija!«

O ti dobra krščanska mati, še danes sem ti hvaležen za tvoje besede, za tvojo res ganljivo opazko. — Ali vkljub temu povem tebi in vsem krščanskim materam, da je Marija vendar še več trpela, kakor trpite vi, da je Marija tudi to žalost občutila, in sicer v veliko večji meri, kakor jo morete občutiti vi! — Za Jezusovo dušo res ni bila v skrbeh, ali v skrbeh je bila za duše toliko in toliko grešnikov, njenih od Jezusa ji ravno takrat izročeni sinov. Ko je Jezus svojo mater izročil Janezu, takrat, pravijo razlagalci svetega pisma, je nas vse izročil v njeno varstvo, takrat je postala ona mati nas vseh. Ti, krščanska mati, imaš le enega ali dva razuzdana, zgubljena otroka, Marija pa ima tisoče in tisoče trdovratnih grešnikov in grešnic, ki so vsi njeni sinovi in njene hčere. Ti se bojiš, da bi se tvoj sin, tvoja hči ne pogubila na vekomaj. Marija pa se boji, trepetja in žaluje zavoljo vseh razuzdanih grešnikov celega sveta, ki nič ne marajo za svoje zveličanje, ki njenega Sina dan na dan s smrtnimi grehi žalijo in križajo in svoje duše stavijo v nevarnost večnega pogubljenja. Glejte, predragi poslušalci, ravno to je bila še največja Marijina žalost, ker je vedela, da se bo vkljub Jezusovemu velikemu trpljenju toliko in toliko duš vekomaj pogubilo, ker je vedela, da je Jezus zastonj trpel za toliko in toliko zgubljenih sinov in hčera, trdovratnih grešnikov, da bo nad toliko grešniki Jezusovo trpljenje zgubljeno, kakor nad levim razbojnikom, ki je ravno takrat umiral in katerega duša se je v nespokornosti ločila s tega sveta, ko bi se bila vendar tako lahko rešila in zveličala, kakor duša desnega razbojnika! To, da grešniki kljub Jezusovemu trpljenju tako brez skrbi greše, strašne in velike grehe in hudobije uganjajo, to Marijino srce bolj boli, kot jo je bolelo trpljenje njenega Sina na križu; to ji dela vedno nove bolečine, ker vidi, kako trdovratni grešniki s smrt-

nimi grehi vnovič križajo njenega Sina! Vsak smrtni greh je nov meč, ki prebode Marijino prežaljeno srce. To je ona sama razodela nekemu mladeniču.

Neki mladenič namreč, ki je bil dovolj dobro in krščansko izrejen, se je vsaki dan priporočal Marijinemu varstvu in s posebno pobožnostjo častil Mater božjo sedem žalostij, katere podoba se je nahajala v farni cerkvi njegovega rojstnega kraja. Na tej podobi je bilo videti, kako Marija drži mrtvega Jezusa v svojem naročji in sedem mečev je bilo zasajenih v njeno srce. Neko noč pa je bil ta mladenič tako nesrečen, da se je pregrešil z velikim nečistim grehom. Ko drugi dan po navadi pride pred Marijino podobo, o groza, kaj vidi? Vidi namreč, da ima Marija namesto sedem pa osem mečev zasajenih v svojih prsih. In kar bi si moral že sam misliti in razložiti, slišal je tudi glas iz čudodelne podobe: »S tem mečem si mi ti pretečeno noč prebodel srce!«

Predragi moji poslušalci! Kaj se učimo iz tega? Kakor smo že slišali ta postni čas, da vsak, kdor smrtni greh stori, posebno nečisti greh, Jezusa vnovič križa, tako je tudi gotovo, da vsak smrtni greh Marijino srce žali, da ji srce prebode, kakor oster meč. O ko bi mi to premislili, bi se pač skrbno varovali vsakega greha, posebno smrtnega; mi bi morali misliti: Jezus je že tako dovolj bičan, mučen in raztepen, ne bom ga še s smrtnim grehom žalil, bičal in križal; Marija je že tako prestala silne žalosti in britkosti, ne bom ji še prizadeval novih bolečin, ne bom ji z mečem smrtnega greha prebadal njenega srca!

In če smo vkljub temu tolikokrat vnovič križali Jezusa, tolikrat prebodli Marijino srce, kaj nam je zdaj storiti? — Oh, kaj družega, kakor da pribežimo h križu in tam žalostno Mater božjo prosimo za njeno pomoč in posredovanje. Dasiravno smo jo mnogokrat žalili, morebiti mnogokrat njeno srce prebodli s smrtnimi grehi, je vendar ona še vedno pripravljena nam pomagati, ker je ravno pod križem postala naša mati in je zares naša ljuba, usmiljena mati!

Sv. opat Odilo je šel nedkaj skozi velik gozd, v katerem je bil cel trop razbojnikov, ki so marsikterege že oropali in pobili. Ko sv. opat v molitev in premišljevanje vtopljen gre svojo pot, ga že tam blizo ceste čaka roparski glavar. Zdaj se zagledata eden družega. Ropar je mislil, da se bo opat ustrašil in skušal pobegniti, ali sv. Odilo gre mirno naprej in se kar čisto nič ne boji roparja! Zdaj pa se začne ropar tresti in ko sv. opat pride do njega, mu ropar poklekne k nogam in ga prosi usmiljenja in pomoči! Praša ga: »Kdo ste vendar vi, da se me čisto nič ne bojite? Do zdaj se me je še vsakdo zbal in se tresel pred mano!«

Sv. Odilo pa mu odgovori: »Kaj se hočem bati: Denarja nimam, da bi me zavoljo njega skrbelo; imam pa čisto in dobro vest, in se zato tudi smrti ne bojim!« Ropar čuti resnico teh besed in težo svojih pregreh, zato ga zdaj prosi, da naj ga sv. opat vzame s sabo, da bo odšel pregrešnemu življenju in da bo pokoro storil za mnoge svoje grehe. Res ga sv. Odilo vzame s sabo v samostan in tam ropar dela tako ostro pokoro, da je vsem v spodbudo in vzgled. Ko ta ropar hudo za smrt zboli, pokliče sv. opata k sebi in mu to le pripoveduje: Preteklo noč se mi je prikazala neznano lepa gospa v veliki bliščobi. Ko jo prašam, kdo da je in kaj mi je storiti, mi pravi: Jaz sem Mati usmiljena. Čez tri dni bodeš umrl in bodeš prišel k mojemu Sinu! In tako se je res zgodilo.

Toraj le obupati ne! Če se že bojimo Jezusa, ktereга smo tolikokrat z grehi križali, zatecimo se k Mariji, k žalostni Materi božji, ki pod križem stoji. Ona nam bo gotovo sprosila milost in odpuščanje, saj je mati usmiljena, saj nam jo je Jezus viseč na križu sam dal za mater, ko je rekel Janezu: »Žena, glej tvoj Sin!«

V Padovi sta se v temni noči srečala dva dijaka v neki ozki stranski ulici. — Eden drugemu se ni hotel umakniti, nastane tedaj med njima prepir in slednjič prvi družega z nožem sune v srce, da uni na mestu obleži. Kaj stori ubijalec? Beži v bližnjo hišo, spravi po koncu neko gospo in ji pové, kaj je storil in jo prosi, da naj ga skrije pred zasledovalci in mu pomaga pobegniti. Gospa mu obljubi. Ali kako se prestraši gospa, ko kmalu potem prineso njenega lastnega sina, katerega je prebodel ravno ta človek! Kaj naj stori gospa, prežaljena mati? Ali naj izda morilca njenega sina? Ne. Če tudi ji hoče srce žalosti počiti, če tudi od silne britkosti ne ve, kam bi se dejala, vendar ne izda morilca, ga skrbno prikriva in hrani in ko se ponudi prilika, mu pomaga pobegniti in kazni odtegniti se!

Kristijani moji! Ali ne spoznate v tej gospej našo usmiljeno mater Marijo? Dasiravno smo mi s smrtnimi grehi križali in morili njenega Sina, se vendar ona poteguje za nas, prosi za nas, in nas varuje nasledovalca, hudobnega duha, nam pomaga, da se poboljšamo in odidemo kazni in večnemu pogubljenju!

Torej le brž bežimo k tej usmiljeni Materi. Ona nas bo skrila pred hudobnim sovražnikom, ona bo Jezusa prosila za nas, da se nas usmili in nam milost skaže, posebno na zadnjo uro in pri sodbi. Če za naprej njej zvesti ostanemo, če nič več smrtnih grehov ne delamo, ampak storimo resnično pokoro: Marija nas bo gotovo rešila, ona nas bo gotovo priporočila Jezusu, bo za nas prosila, kakor pravi Tomaž Kempčan: »Ona bo rekla Jezusu: Moj Sin, usmili se svojega služabnika, svoje služabnice; spomni se, da je vselej tebe in mene počastil in počastila, kadar je memo

križa šel ali šla.« Kadar je vstal, kadar se je vlegel, je tebe in mene počastil; zdaj se ga usmili in mu skaži svoje usmiljenje! In glejte, tak sin ničesar ne bo odrekel taki materi.

Kdor torej Marijo še časti, ljubi in kliče, tisti ne bo zgubljen. Zgubljen je le tisti, ki je zapustil Marijo, pozabil na Marijo. Kdo bo še zanj prosil, če Marija ne prosi! Torej le brž h križu; tam najdemo Marijo, ona nam bo pomagala, ona nas bo zakrila s svojim plaščem, ona nas bo priporočila Jezusu, in rešeni, zveličani bomo!

Francoski admiral je bil s svojimi vojščaki na morji, ko se vzdigne strašen vihar. Barka se je razbila, ali pomorščaki so se rešili v čoln, nad katerim so razpeli bandero Matere božje sedem žalostij. Ko dospejo k bregu in se vse čudi njihovi rešitvi, vojaški zapovednik pokaže na bandero, na žalostno Mater božjo in pravi: »Ta-le nas je rešila!«

Torej le zaupajmo na to usmiljeno Mater! Ona je, kakor pravi sv. Epifanij, tisto oko, ki gleda naše bolečine; tisto srce, ki ima usmiljenje z nami; tista roka, ki nas povsod brani! Ona je devica verna, ki pazi na nas; devica usmiljena, ki gleda na nas; devica mogočna, ki se poteguje za nas! Ona je po besedah sv. Bonaventure gospa nebes in zemlje in pekla! Večja nebesa, večjo zemljo bi bil Bog lahko ustvaril, ali boljše in mogočnije matere in gospe ni mogel ustvariti! Kaj se bomo tedaj bali, ko imamo tako mogočno Mater? Da, sam pekel nam ne more škodovati, če se Marije držimo. Njo, Mater usmiljeno in Devico mogočno pod križem, srednico in besednico izvolimo za svojo pomočnico. Ona nas bo varovala in branila zdaj, ko še hodimo po nevarnih potih tega življenja, posebno pa nam bo na strani stala ob koncu našega življenja! Zato, o mati usmiljena, te posebno danes prosimo: O, prosi za nas zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

J. Ažman.

Šesta postna ali cvetna nedelja.

I. Nevredno obhajilo.

Ljudstvo pa, ki je spredaj in zadej šlo, je vpilo rekoč: »Hosana sinu Davidovemu, hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem. Mat. 21, 19.

Še nikoli niso judje Jezusa sprejeli s tolikim veseljem in s toliko častjo, kakor tisti dan, o katerem nam pripoveduje današnji sv. evangelij. Od vseh strani so ljudje vkup vreli in mu skazovali

vso mogočo, celo kraljevo čast. Nekaj jih je svoje oblačila razgrinjalo po tleh, kjer je Jezus jahal; nekaj jih je veje sekalo in po tleh stlalo in vsi so veselo vpili: *Hosana sinu Davidovemu! češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem!* Pa kako nestanovitno je človeško srce! Kaj je pomagalo vse to vpitje? Nekaj dni je preteklo, in vseh teh prijateljev Jezusovih ni bilo več. Pilat ga pripelje pred ljudstvo in pravi: »Kaj tedaj hočem storiti z Jezusom, ki ga imenujejo Kristusa?« Vse na enkrat je zavpilo: »Križaj, križaj ga!« Nobenega več ni bilo, kateri bi se bil potegnil zanj, nobenega, kateri bi bil spričal njegovo nedolžnost. To je živ popis tega, kar se dandanes godi med nami kristijani, ko mati katoliška cerkev vsem kristijanom zapoveduje Jezusa pri sv. obhajilu v svoje srce sprejeti. Vsi ljudje se zdaj velikonočni čas pokoré, cerkev je vsak dan napolnjena, spovednice od obeh strani obdane; vsak bi mislil, da se bodo vsi z Bogom spravili in ga vredno sprejeli v zakramentu svetega rešnjega Telesa. Toda veliko jih je onim judom enakih, kateri ga na videz z veseljem sprejemljejo, kateri vpijejo: *Hosana Sinu Davidovemu češčen in hvaljen bodi Jezus, naš Zveličar!* kateri ga pa prejemajo v srce, ki je polno hudobij, kateri ga tedaj v novič na križ želé in z judi vred vpijejo: Proč ž njim, križaj ga! — In o takih kristijanih, ki po nevrednem prejemajo Jezusa pri sv. obhajilu, hočem danes govoriti in jim velikost in kazen njihovega greha pokazati.

Kdor vredno prejme presveto rešnje Telo, zadobi hrano svoji duši; kdor ga pa po nevrednem prejme, ga ne vžije v dušno hrano, temveč velik greh stori. Tako pravi sv. Pavel: *Kdor nevredno je od tega kruha, se pregreši nad Gospodovim telesom in nad njegovo krvjo. On si v sodbo je in pije, ker Gospodovega telesa ne razloči od vsakdanje jedi.* Iz tega nauka sv. Pavla lahko vidimo, da človek pregrešivši se nad Gospodovim telesom in njegovo krvjo, stori velik greh. Nevredno prejemanje svetega rešnjega Telesa je grozno velik, je največji in najstrašnejši greh izmed vseh, kateri so bili od začetka sveta storjeni in kateri so grešniku zaslužili neizrečne kazni pri Bogu. Temu grehu ni enako ne obrekovanje ne opravljanje, ne vnebovpijoča krivica, ne uboj, ne nečistost. Človek se s temi poslednjič imenovanimi grehi pregreši le nad človekom; z obrekovanjem in opravljanjem le počrni dobro ime svojega bližnjega; krivica pripravi bližnjega ob časno blago; uboj mu skrajša življenje, katero bi tudi sicer ne bilo večno trajalo;

najostudnejša nečistost oskruni le človeka. — Tak človek pa, ki po nevrednem pristopi k sveti angeljski mizi, se ne pregreši nad človekom svoje enakosti, tudi ne nad svojim truplom, ampak celo nad Bogom, in Jezusa Kristusa po božji in človeški natori prav grdo oskruni; on sklene, kolikor mu je moč, tega božjega Izveličarja s hudobijo in stori, da Jezusova presveta kri po žilah teče, katere so z grehom oskrunjene. Kako neizrečena je ta hudobija!

Sv. Pavel nam je najbolje popisal, kako velik greh stori, kdor po nevrednem gre k svetemu obhajilu. Le poslušajte ga, se vam bode precej še bolj studilo nad tem strašnim grehom. On pravi, da tak človek Sinu božjega v novič križa in se iz njegovega trpljenja norčuje, da kri nove zaveze z nogami tepta, da se pregreši nad telesom in krvjo Jezusa Kristusa, ju oskruni, da sam sebi sodbo *jé* in pije. Ljubi kristijanje! vtisnite si te besede svetega Pavla globoko v srce in posebno dobro pomislite zadnje; sveti Pavel hoče reči: Kdor po nevrednem prejme sveto rešnje Telo, ne zapiše svojega pogubljenja v kake bukve, ali pa na kako kamenito ploščo, ampak v svoje lastno srce, ga v svoje žile spusti in ga vedno s seboj nosi. — Apostelj ne pravi: tak grešnik zasluži pekel; večnih muk je vreden, marveč *sam sebi sodbo jé*; to je, tak tolovaj se ne sme smrtne sodbe konec sveta nadejati, to sodbo svojega pogubljenja je že zavžil in jo že v svojem življenju s seboj nosi. Kakor se zavžita jed tako spremeni v naše meso in našo kri, da se nič ne razloči od telesa; ravno tako, pravi sv. Pavel, je meso in kri Jezusa Kristusa tistemu, ki ga po nevrednem prejme, smrtna sodba, katera se z dušo tako sprime, da se je kar znebiti ne more: *sam svojo sodbo jé*. — Sv. Ciprijan še več pravi: *Ne hrane, temveč meč prejme in nekakšni smrtni strup, kdor po nevrednem zavžije ta kruh*. Ta nebeški kruh je zanj meč, kateri mu razseka vse osrčje njegove duše; je smrtni strup, ki do mozga prerije in vse okuži. Sv. Pavel in Ciprijan hočeta tedaj toliko reči: Drugi grehi so smrtne rane za dušo, katere se pa z pokoro zopet zacelijo; nevredno sv. obhajilo pa tako popači dušo, da se težko kdaj popolnoma ozdravi, kakor telo, kateremu je smrtni strup razjedel vse osrčje, težko zopet kdaj zadobi zdravje.

Bog hotel, da bi takega strašnega izgleda ne imeli nad Kristusovim nezvestim učencem in izdajalcem! Ta nezvesti apostelj je to božjo hrano iz samih Kristusovih rok prejel, in ta sveti grizljaj je bil zanj začetek večnega pogubljenja; zakaj *ko ga je zavžil, je šel satan vanj*; od tistega trenutka se ni dalo njegovo

hudobno srce nič več omečiti. Judež je že zdavnej sklenil Jezusa judom, njegovim najhujšim sovražnikom, izdati; vendar pa ga je strašila ostudnost njegovega sklepa, torej ni precej storil, kar je bil sklenil storiti; spoznal je velikost svojega greha, bal se je njegovih nastopkov, sam ni vedel, kaj storiti, in je odlašal. Komaj pa je Judež po nevrednem prejel sveto rešnje Telo, je že njegova pamet otemnela in zakrknilo njegovo nehvaležno srce, nič več ni odlašal, nič več se ni bal. Vstane precej od mize, gre k sovražnikom, se z njimi dogovori za ceno, za katero jim hoče Jezusa prodati, in pride z veliko trumo vojščakov svojega božjega učenika lovit, kateri mu je majhno poprej skazal največje znamenje svoje ljubezni. Celo nič ga ne gine krotkost, s katero ga je Jezus posvaril, ker ga še imenuje svojega prijatelja. *Prijatelj*, pravi, *čemu si prišel?* — Ne omeči ga izdajalski poljub, katerega je Jezus z potrpežljivostjo od njega sprejel; ne prestraši ga veliki čudež, ker je Jezus s samo besedo vse lovce vrgel na tla. — Njegova vest mu je greh očitala in nepokoj delala, zato gre Judež k farizejem, spozna svojo hudobijo in jim vrže denarje nazaj, za katere je bil Jezusa prodal. Pa kako se je končal ta začetek njegovega spreobrnjenja? Z obupanjem, s smrtjo in večnim pogubljenjem; Judež ves plašen gre izmed zbora, se obesi in z grehom konča svoje pregrešno življenje. Tako je moral omadeževalec sv. Jezusovega Telesa poginiti. Tudi Peter je bil zatajil svojega Gospoda, pa komaj se Jezus nanj ozre, gre Peter in toči potoke solza nad svojo pregreho. Judeža pa ne gane več ne pogled, ne beseda Kristusova. Od kod ta razloček teh dveh nezvestih učencev? Petrov greh je zadeval le vero, Judeževa hudobija pa je segla celo do Jezusovega Telesa; ko ga je po nevrednem zavžil, *je šel satan v vanj* — ga je zgrabil v svoje kremplje, iz katerih ga nikoli več ni izpustil. Kako strašen je ta izgled; poglejte slepoto tega aposteljna, kateri je storil božji rop, njegovo trdovratnost, njegovo obnašanje; iz tega sklenite, da je nevredno prejetje sv. rešnjega Telesa neizrečeno velik greh, ker ima tako strašne nasledke.

1. Človeka obleti nekaka pravična nevolja, kadar premišljuje pregreho judov, kateri so Jezusa na križ pribili, ali pa izdajstvo Judeževo, kateri je svojega božjega učenika izdal njegovim najhujšim sovražnikom, in dobrote, katere jim je Bog skazoval, in čudeže, katere je zavoljo njih delal, prijaznost in čast, ki jo je Judežu skazal, ko ga je med svoje aposteljne vzel; vse to očitno kaže, kako nehvaležni so bili judje in Judež. Vendar pa je ne-

vredno prejemanje sv. rešnjega Telesa še veliko večji greh, kakor neusmiljenje judov in Judežev izdajstvo. Judje so sicer velike kazni vredni, Bog varuj, da bi jih hotel jaz izgovarjati; vendar pa bi utegnili njih greh njihovi nevednosti prištevati, posebno, ker sv. Pavel pravi, *da bi Jezusa Kristusa oni nikoli ne bili križali, ko bi ga bili kakor kralja časti spoznali*. Judež je moral Jezusa poznati, ker je njegove nauke dolgo časa poslušal in ker je bil priča njegovih čudežev; toda lakomnost ga je gospodarila in ta huda strast mu je oči zavezala in ga popolnoma oslepila. S kakšnimi izgovori pa se hoče tak človek izgovarjati, kateri po nevednem prejme sv. rešnje Telo, da bi zmanjšal ostudnost svojega božjega ropa; ali se more s svojo nevednostjo izgovarjati? Saj je v krščanski veri izrejen in podučen, zato pozna Jezusa Kristusa in ga moli kakor svojega Boga. Če bi njegov jezik drugače govoril, bi ga precej vera in srce prepričala, da nima prav. Še več, kristijanjanje! Kadar je Judež Jezusa izdal, kadar so judje križali Jezusa, je še mogel trpeti; njegovo trpljenje je bilo po njegovih večnih sklepkih potrebno, in četudi je bila njegova kri po strašni pregrehi prelita, je bila vendar zveličanska kopel za grehe vseh ljudi. Zdaj pa Jezus Kristus, premagovalec smrti in greha, ne more več trpeti in umreti, je neumrjoč, je v posestvu svojega veličastva in sedi na desnici svojega Očeta. Kolika hudobija je tedaj, če ga kdo prejme v tako srce, katero je z grehom oskrunjeno. To se pravi po besedah sv. Pavla Jezusa Kristusa v svojem srcu v novič križati

2. Grešnikovo srce, ki je z grehi napolnjeno, je križ za tega svetega Boga, kateri je le zato človek postal in spomin svojega včlovečenja v zakramentu sv. rešnjega Telesa zapustil, da bi izbrisal grehe sveta. Tukaj v grešnikovem srcu nič manj ne trpi, kakor je nekdanj na sramotnem lesu trpel, in še skoraj več, njegove bolečine so hujše in njegova smrt strašnejša kakor je bila nekdanj na gori Kalvariji. — Ali ni to križ in še več kakor križ za neskončno čistega Boga, če ga grešnik v svoji ostudnosti prejme? Oh! kako strašna jama razbojnikov je srce tacega grešnika za Zveličarja, kateri hoče med limbarji, t. j. med čistimi dušami prebivati! — Ali ni križ in še več kakor križ za Boga ljubezni, če mora v sovražno in maščevanja-željno srce zaklenjen biti? Saj neizrečeno sovraži take duše, ki živé v grehu in sovraštvu, ker zapoveduje sovražnike ljubiti in celó dar zavrže, dokler se oni, kateri ga hoče prinesti, ne spravi s svojim sovražnikom! — Ali ni križ in še več kakor križ za ubozega Jezusa, kateri ni toliko imel, kamor bi svojo

glavo položil, če ga prejme lakomni skopuh v svoji nezmerni želji po časnem blagu? Kako močno ga mora boleti, če mora biti v sreč, ki je vse s časnimi skrbmi prepreženo itd! Da, Gospod! ko si na gori Kalvariji umiral, si rekel: *Vse je dokončano*; nič več nisi imel trpeti, človeška hudobija se je dovršila v tvojem trpljenju, ničesar več ti ne more prizadejati. Toda ne, ne! O moj Bog! tvojega trpljenja še ni konec, tisto trpljenje na mrtvaški gori je bilo le podoba veliko večjega trpljenja, s katerim te obkladajo oni, ki po nevrednem pristopajo k sv. obhajilu. Zbirajo se, da bi te križali ravno ta velikonočni čas — ne judovske velikonoči, ki je bila s tvojo krvjo pobarvana, marveč Velikanoč kristijanov, katera je vendar postavljena v spomin tvojega častitljivega vstajenja, kakor bi hoteli tvoje veličastvo zatemniti.

3. Od kod pa pride, da jih toliko svet o obhajilo po nevrednem prejme in tedaj božji rop stori? Od tod, ker se k zakramentu sv. pokore prav ne pripravijo; ker zakrament sv. pokore — tedaj tudi sv. obhajilo po nevrednem prejmejo. Po nevrednem pa tisti prejme zakrament sv. pokore, kateri nima pravega kesanja nad storjenimi grehi, kateri jih ne studi in ne obžaluje iz ljubezni do Boga; kateri se spoveduje brez trdnega sklepa poboljšati se in v prihodnje greha varovati; kateri se ne varuje grešnih priložnostij, tiste družbe, tiste osebe, tistega kraja, ki so mu toliko nevarne; ali kateri se ne spové vseh svojih smrtnih grehov ali iz napačne sramožljivosti ali iz pomanjkanja dobrega izpraševanja vesti. Vse to stori spoved nevredno in sv. obhajilo božjeropno. — Če tedaj premislimo pokoro večjega dela kristijanov, se bojim, da bi le malokdo storil pravo. Kako pa delajo pokoro ali kako se spovedujejo? Ko so dolgo časa — morebiti celo leto živeli v grehah, pridejo vendar velikonočni čas v cerkev, da bi dolžnost kristijana dopolnili in prejeli sv. obhajilo. Komaj majhno povrhoma premislijo svojo vest — molijo na konec jezika neko kesanje, ki so se je že otroci na pamet naučili, o katerem srce nič ne vé, in so že pri spovednici, razodenejo mašniku nekaj grehov, katere radi povedó, kakšno kletev ali kako raztresenje v molitvi in še to s toliko mrzloto, da bi mislil, da pripovedujejo kako zgodbo. Komaj čakajo mašnikove odveze, sedaj pa mislijo, so že vredni k Gospodovi mizi pristopiti. Ne prevdarijo, da so dolžni vse kote svoje vesti preiskati, vseh grehov se odkritosrčno spovedati; mislijo, toda se goljufajo, da če le trikrat na srce povdarijo in prav globoko zdihnejo, je že kesanje nad grehi; in čeravno še ljubijo tisto priložnost,

kjer je padeč gotov, menijo vendar, da so imeli dober sklep, da so se spovedniku obljubili — da se hočejo v prihodnje greha varovati. — O kristijan! kako močno se goljufaš, če misliš, da si v takem stanu zadobil odpuščanje grehov! Zakaj s težo poprejšnjih grehov in še z novim grehom greš od spovednice, in kakor Judež po nevrednem k sv. obhajilu. Ravno takrat, ko ti mašnik pravi: »Jaz te blagoslovim«, pravi Bog: »Jaz pa te prekolnem«; ko mašnik pravi: »Jaz te odvežem«, pravi Bog: »Jaz pa te zavežem« — in tvoja odveza je le zaveza — sodba smrti in ne življenja.

Pomnite to vi zakonski, ki se pregrešujete zoper dolžnosti svojega svetega stanú, kateri v nemar puščate izrejo svojih otrók, kateri jim premoženje zapravljate s pijančevanjem ali postopanjem, — in ki se k sv. obhajilu bližate, četudi se ne mislite še poboljšati! Pomnite to, vi krščanski mladeniči! ki po svojih željah živite in se brez skrbi in vesti pogrezujete v najgrše grehe in ki se k angeljski mizi predrznete, četudi še niste sklenili verige svojih hudih navad raztrgati in čuti nad svojim srcem in ustavljati se hudemu nagnenju. Pomnite to, vé prevzetne hčere! ki se lišpate in nastavljate, ki se v prijaznost spuščate z drugim spolom, ki pa morda o vsem tem pri spovednici še besedice ne poveste, kakor da bi ne bilo nič greh. Pomnite to, vi lakomniki! ki se bogatite s ptujim blagom, prepovedanim dobičkom in krvjo ubožcev, in kateri si prizadevate svoje premoženje povikšati po pravici in krivici, četudi se tacih krivic obtožite in še niste sklenili storjeno škodo povrniti. Zastonj so vaše spovedi, in zavživanje sv. obhajila je za vas božji rop, smrt, stroga sodba, večno pogubljenje — največji greh, — s katerim povekšate in zapečatite vse druge grehe.

O strašni hudobiji vam sem danes pridigoval, govoril sem vam o najzlobnišem grehu, kateri dela Kristusu toliko nečast in kateri ima ob enem tako grozovito žalostne nasledke. Vendar četudi je vsega milovanja vreden oni grešnik, kateri ima božji rop, morebiti že več — morda zelo veliko božjih ropov na vesti, tudi takemu neskončno usmiljeni Bog še ponuja svojo pomoč. Dokler je duša v človeku, je mogoče z božjo pomočjo še vse popraviti. Le časa ne sme nikdo zamujati, ker to bi se reklo predrzno v božjo milost grešiti. Edini pomoček za take grešnike je vesoljna ali »dolga« spoved za vse življenje ali vsaj od tistega časa, kar so bile spovedi slabe in obhajila božjeropna. Oh, naj se sleherni

posluži tega edinega pomočnika, komur je potreben, precej zdaj — še to velikonoč, da se bode mogel s čisto vestjo in lahkim srcem veseliti Kristusovega vstajenja tukaj in tamkaj večnega zveličanja. Amen.

† Jos. Rozman (1828).

2. Osebe v bližini križanega Jezusa. — Sv. Janez in sv. Marija Magdalena.

Kraljevo znamenje, križ stoji!
Bandero glej vihrati,
S križa Jezus nas uči,
Za dušo se vojsk'vati.

O sveti križ, življenja luč;
O sveti križ, nebeški ključ.
Ponižno te častimo,
Zvestobo obljubimo!

Mis. pesem.

Dve poti peljeta v nebesa: pot nedolžnosti in pot pokore. Po poti nedolžnosti pridejo v nebesa vsi tisti otroci, ki po svetem krstu umrjô, preden so še k pameti prišli. Od odraščanih jih je pa le malo, da bi bili krstno nedolžnost čisto ohranili, da bi je ne bili nikoli oskrunili s smrtnim grehom. Pač beremo v življenju svetnikov o takih devicah, ki so raje svojo kri prelile, kakor da bi bile nedolžnost zgubile, post.: sv. Neža, sv. Lucija in druge. Tudi take poznamo, ki so se nedolžne ohranile ves čas svojega življenja, post.: sv. Katarina Sijenska, sv. Magdalena Paciška. Tudi nam je znanih več svetih in nedolžnih mladeničev, post.: sv. Alojzij, sveti Stanislav Kostka, sv. Janez Berhmans. Ali kakor pravim, v primeri jih je odraščanih vendar le malo, ki bi bili vedno ohranili krstno nedolžnost.

Velika večina kristijanov le prehitro zgubi krstno nedolžnost; nekateri še komaj spoznajo, kaj imajo in že nedolžnost zamoré s smrtnim grehom. Za take ni družega pomočnika, če se hočejo še zveličati, kakor pot pokore. In Boga zahvalimo, da nam je v svoji milosti še to pot pokazal; sicer bi se pogubila večina kristijanov. Bog pa je tako dober, da grešnika še v milost sprejme, če se boljše in spokori. In na tisoče in tisoče imamo takih izgledov, kako so se veliki grešniki resnično k Bogu spreobrnil, se zveličali in so zdaj med svetniki.

Ljubi poslušalci v Kristusu! Če pogledamo tje h križu, zagledamo pod križem stati zraven žalostne Matere božje tudi Janeza in Magdaleno; sv. Janez evang. nam je izgled nedolžnega

kristijana, sv. Magdalena pa izgled prave spokornice. Oba pa sta zraven križa v znamenje in dokaz, da se nobeden, ne nedolžni ne spokornik ne more zveličati brez križa. — Križ je vsakemu potreben k zveličanju: nedolžnemu, da se more čistega ohraniti, spokorniku, da se more stanovitnega skazati. — Križ je vsakemu potreben, naj je stanu ktereakoli: križ najdemo povsod, kamor se obrnemo, kamor se ozremo. Križ ni samo v koči beračevi, kjer je revščina doma, ampak tudi v palači bogatinovi, kjer je kupe blaga. — In če tudi podobe križa ne trpé v svojih sobah — križ venderle in po sili pride in se ne dá odpraviti. Križ nosimo s sabo na svojih molkih; križ se sveti na kronah kraljev in cesarjev; križ visi na prsih hrabrih vojščakov in višjih duhovnov; najvišji duhoven, rimski papež, pa ima celo krono s tremi križi in nosi palico s tremi križi.

V tem pomenu hočemo tudi danes premišljevati Magdaleno in Janeza. — Sv. Janez se je zveličal po poti nedolžnosti; sveta Magdalena pa po poti pokore. Ali zveličala sta se oba le zraven križa, s pomočjo sv. križa. Zato prelepo pravi pesem od misijonskega križa:

Kraljevo znamenje križ stoji! itd. —

Toraj naj bo predmet mojemu zadnjemu postnemu govoru: Janez in Magdalena pod križem.

Ti pa, o križani Jezus, usmili se nas! Ne daj, da bi bilo tvoje britko trpljenje nad nami zgubljeno! O žalostna Mati božja prosi za nas! Sv. Janez in Magdalena, prosita za nas! V ta namen molimo: Češčena Marija . . .

I. Sv. Janez evangelist je podoba nedolžnega kristijana. Sveti Janez je bil čist in nedolžen, ko ga je Kristus izvolil in sprejel med svoje aposteljne — pa je tudi potem vedno ohranil deviško čistost. Zavoljo njegove čistosti ga je posebno ljubil Jezus; njega je najraje jemal s sabo, njemu edinemu je pustil, da mu je smel sloneti na njegovih prsih, njemu je izročil svoj najdražji zaklad, svojo mater; njemu edinemu je razodel največje nebeške skrivnosti. Zato se primerja z orlom, ki med vsemi ptiči najvišje leti in brez spodtikljeja v solnce gleda. Zares, čistost najvišje povzdigne človeka, čistost ga Bogu najbližej pripelje, zakaj le tisti, ki so čistega srca, bodo Boga gledali!

Ker je bil sv. Janez nedolžen, dajalo mu je to tudi veliko moč in srčnost. Ko so vsi aposteljni zbežali, se on sam ni bal,

ampak je prišel h križevemu potu in je do zadnjega stal pri križu. On je bil pri Jezusovem pogrebu; on je bil izmed aposteljnov prvi, ki je po vstajenju pritekel k grobu. Edini izmed aposteljnov je umrl prav mirno, na svoji postelji vsled starosti, bil čez 100 let star. Vsi drugi aposteljni pa so umrli mučeniške smrti. V življenji so bežali pred križem, na zadnje so vživali njegovo britkost; sveti Janez je pa v življenju ljubil križ, se ga ni bal, ampak je stano- vitno zraven njega stal, zato nazadnje ni okušal njegovih brit- kostij. Je že tako. Križ ne izostane nobenemu. Skušnja pa uči, da kdor v življenju križe nosi in veliko trpi — da tak nazadnje lože umrje. Kateri pa so v življenju okušali malo križev, jih pa nazadnje čakajo večje težave. — Tedaj križ nobenemu ne prizanese; če ga ne nosi mlad, ga pa mora star; če ga prej dosti ne čuti, ga pa nazadnje toliko huje.

Križ je tudi nedolžnim potreben zato, da lože nedolžnost ohranijo. Verjemite, preljubi, da brez križa nedolžnost kmalu ugasne. Zato je dobro za človeka, če jarem (križ) nosi od mladega. Po- vejte mi, preljubi, kdo poprej zagazi na grešno pot? bolni ali zdravi? bogati ali revni? Se pa pritožuješ, krščanska dekle, da si od mladega bolna, da si revna, da te nihče ne pogleda, da nihče ne mara zate! Oh nehvaležnica! Boga zahvali, da si bolehna, da si revna, da si grda; vsaj nimaš skušnjav, te vsaj zavoljo greha v miru pusté, imaš vsaj nedolžnost, mirno vest! Za marsikatero bi bilo boljše, da ni tako lepa in imenitna. Ko bi bila grda, bi še danes imela nedolžnost, tako je pa že davno več nima!

Križi so tedaj najboljši pomoček, da more kdo nedolžnost ohraniti; in srečen tisti, komur Bog pošilja nadloge. Če pa kdo nima ravno posebnih nadlog, pa mora vender sam sebi silo delati, svoje poželenje krotiti, svoje meso križati; sicer se ne bo ohranil nedolžnega. Poglejmo sv. Alojzija. Ta mladenič je imel vsega do- volj, pa si je pritrgoval pri vseh rečeh, pri jedi, pri spanju; sam si je nakladal huda pokorila, do krvi se bičal in tako ohranil čistost in nedolžnost.

Je že tako, da brez križa se ne ohrani nedolžnost. Zato je dobro znamenje, ljubi farani moji, dokler vaši otroci radi molijo sv. križev pot. Le verjemite mi, dokler bodo hodili po križevem potu, tako dolgo ne bodo zgubili nedolžnosti. Nedolžnost je lepa cvetlica, pa raste le med trnjem, na debeli zemlji in na prostem pa kmalu zvene in zamrje. To se pravi, med svetom, kjer je pre- več prostosti, preveč veselja in svetnih dobrot, tam se ne bo dolgo

obdržala čistost in nedolžnost. Zato je dobro za človeka, da je bolj v trdem že od mladega; da se mu hudo godi, pa da se tudi sam kroti, marsikaj si pritrga: tak ne bo lahko zgubil nedolžnosti, čistosti. — Zato pa tudi posvetnjakov, razuzdanih in nečistosti vdanih ne najdemo na križevem potu, pač pa po krčmah, plesiščih in slabih tovarišijah. Toraj še enkrat: nedolžnega Janeza najdemo le pod križem in zraven križa!

II. Pa kakor sem že rekel, nedolžnih ni mnogo med nami. Razun malih tu pričujočih smo večjidel mi odraščeni s smrtnim grehom zgubili krstno nedolžnost, smo zapravili posvečujočo milost božjo. — Kaj nam je tedaj početi? Oh, pogledjmo tje pod križ. Tam ne najdemo samo sv. Janeza, ampak tudi sv. Magdaleno. In to je v našo tolažbo, da pri Jezusu ne najdejo milosti le nedolžne duše, ampak tudi spokorni grešniki. —

Magdalena je bila velika grešnica, pa je postala velika spokornica, velika svetnica! In nauk za nas iz tega: Kdor si posnemal Magdaleno v grehah, posnemaj jo še v pokori! — Ali vidite, da je lože nedolžnega se ohraniti, kakor pa po zgubljeni nedolžnosti pravo pokoro storiti! Greh se pač lahko naredi — ali pokora je silno težavna; greh se pač hitro stori — ali pokora je dolga. Nečisti greh je bil hitro storjen, ali zapeljana reva trpi za celo življenje. Uboj se hitro stori, ali zločinec se mora leta in leta po ječah pokoriti! In tu moramo naravnost priznati: Mnogo več je kristijanov, ki posnemajo Magdaleno grešnico, kakor pa takih, ki bi posnemali Magdaleno spokornico. — Ker pa vendar upam, da želite vsi pričujoči posnemati sv. Magdaleno v pokori, naj vam tedaj pokažem, kako se je v resnici spokorila sv. Magdalena!

Sv. Magdalena je bila, kakor vam je že znano, sestra Martina in Lazarjeva. Bila je prelepe postave, brhkega obraza, prikupljivega obnašanja, bila je imenitna in bogata; imela je tedaj vse take lastnosti, po katerih svet tako hrepeni. Ali kaj, da je Magdalena te dobrote božje le napak in v greh obračala! — Želela je le ljudem in ne Bogu dopasti, vihala je svoje lase, kinčala svoj obraz, lepotičila svoje telo, nosila nečimurno obleko, mazilila se je z dragimi mazili. — Tako je prišla zapeljivcem v pest in vdajala se je popolnoma nečistemu življenju. Bila je znana očitna grešnica v mestu (Luk. 7, 37.); po spričevanju sv. Lukeža je bila obsedena od sedmerih hudičev; brez sramu je grehu služila in Bog zna, kako dolgo bi bila še živela v grehah, ko bi je sreča ne bila pripeljala k Jezusu. Takrat, ko je Jezus k življenju obudil mladeniča v Najmu, je bila menda zraven in žark milosti božje je zadel tudi njo. Jezusova častitljiva postava, njegovo čudodelno dejanje, njegov

nebeški nauk, vse to je Magdalena tako prevzelo, da ji ni dalo več pokoja! Mislila si je menda: Ta, ki mrtve k življenju obuja, more tudi mene ubogo grešnico rešiti in k duhovnemu življenju obuditi. Išče tedaj ugodne prilike, kako bi prišla do Jezusa. Taka prilika se ji ponudi, ko je bil Jezus pri farizeju Simonu v gostijah. (Luk. 7, 37—50.) Ne zмене se, kaj bodo ljudje rekli, pride v hišo, nesoča s sabo alabastrovo pušico mazila, sede zadaj k njegovim nogam ter jih moči s svojimi solzami in briše z lasmi svoje glave, mu noge poljubuje in z mazilom mazili. Farizej pa, kateri ga je povabil, to videč, reče sam pri sebi: Ko bi bil ta prerok, bi pač vedel, kdo in kakšna je ta žena, ki se ga dotikuje, da je grešnica. In Jezus je odgovoril in mu rekel: Simon, imam ti nekaj povedati. On pa reče: Učenik, povej! Neki posojevalec je imel dva dolžnika; eden je bil dolžan 500 denarjev, eden pa 50. Ker nista imela s čim plačati, je odpustil obema. Kateri tedaj ga bolj ljubi? Simon je odgovoril in rekel: Menim, da tisti, kateremu je več odpustil. On pa mu je rekel: Prav si razsodil. In se je obrnil k ženi in rekel Simonu: Vidiš to ženo? Ko sem prišel v tvojo hišo, mi nisi dal vode za noge; ta pa mi je s solzami noge močila in jih brisala s svojimi lasmi. Poljuba mi nisi dal; ta pa, kar je v hišo prišla, mi ni nehala poljubovati mojih nog; moje glave nisi z oljem mazilil; ta pa mi je noge z mazilom mazilila. Zato ti povem: Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila. Komur se pa manj odpusti, manj ljubi. Nji pa je rekel: Odpuščeni so ti tvoji grehi; tvoja vera ti je pomagala. Pojdi v miru!

Od tistega časa se je Magdalena vsa spremenila. Kakor je poprej grehu služila, tako se ji je zdaj greh studil; zapustila je grešno priljubljenost in od tega časa je hodila le po spokornih potih. Pisalci njenega življenja pravijo, da je vse darove zapeljivcem vrnila, ves lišp požgala in pokončala, svoje premoženje revežem razdelila in sploh le dobra dela opravljala. Kjer je le mogla, je hodila za Jezusom, pri njegovih nogah je sedela, nauke poslušala. (Luk. 10, 39.)

Ko so aposteljni Jezusa popustili in zbežali, je ona neustrahena prišla na križev pot, je z žalostno Materjo in sv. Janezom stala pod križem, je spremila Jezusa k grobu in nji se je Gospod posebej prikazal kot vrtnar. — Po vnebohodu Jezusovem so judje njo, brata in sestro in še dva učenca djali v čoln brez jadra in vesla, da bi se potopili v morji; pa previdnost božja je čula nad njimi, srečno so prišli h kraju na Francoskih bregovih blizo mesta Marséj. Lazar je postal tam škof, sv. Marta je nabrala skupaj več pobožnih devic in so skupno Bogu služile; sv. Magdalena pa je v nekem brlogu 30 let živela nepoznano in samotno. Mrtvaško glavo je premišljevala in sv. križ s solzami močila. Nekdaj pride bučelica v brlog, ali Magdalena jo hitro spodi. Bučelica pa pravi: »Kaj me podiš, saj sem ti prinesla medu!« Ali Magdalena pravi: »Ravno zato te ne maram, ker zame ni več medu, ki sem toliko Jezusa žalila; meni se le spodobi pelin in grenkost.«

To, preljubi, je prava spokornost, ko se grešnik zares k Bogu spreobrne in zares in za zmirom zapusti grešne priložnosti. To je prava spokornost, ki pod križem žaluje nad Jezusovim trpljenjem in nad svojimi grehi. Pravi spokornik po spreobrnjenju ne sme več hoditi po široki posvetni cesti, ampak po križevem potu. Verjemite mi, preljubi, da tisti še ni pravi spokornik, ki še svet ljubi in se ogiba križevega pota. Ne zdi se mi kmalo kaka reč tako grda in nedostojna, kakor če vidim ali slišim, da kakšna zapeljana reva skače in pleše, ko bi se ji pač bolj spodobilo, da bi v kakem kotiču ali v cerkvi jokala nad svojimi grehi. Jezusu se ni ljubilo rajati; je moral težki križ nositi, in Marija in svetniki si niso z ranjanjem pridobili svetih nebes.

Če pa pregledujem današnji svet, vidim pač, kako Magdaleno posnemajo v grehah, v pokori pa je nočejo posnemati. Ko sem k vam prišel za duhovnega pastirja, sem našel v farnih, posebno v krstnih bukvah mnogo, mnogo nečistih grehov in tudi prešeštvovanja zaznamovanega. Pa koliko se je godilo še drugih grehov, ki v bukvah niso zaznamovani, za katere samo Bog ve. Ker sem tedaj videl, da se je tu godilo že veliko greha, sem precej mislil sam pri sebi: Tu bo treba tudi velike pokore. In da bi vam pomagal, pravo resnično, stanovitno pokoro delati, sem vpeljal tu podružnico, skupščino tretjega reda, in sem vabil in klical k pristopu, pa sem malo opravil. Zdaj vas tedaj poznam in vem, pri čem da sem. Za greh ste hitro pripravljeni, za pokoro pa ne; posebno v tretji red ne! to bi bila sramota! Tedaj greha vas ni sram, sram vas je pa pokore, sram tretjega reda!

Preljubi! Pravi spokorniki niso tako delali; videli smo to nad sv. Magdaleno; pa poglejmo še eno tako spokornico. Mislim sveto Marjeto Kortonsko.

Marjeta Kortonska je posnemala sv. Magdaleno v grehah. Lepa in mlada se je vdala nečistemu življenju in je z nekim mladeničem žlahtnega stanu sedem let živela v pregrešnem znanju, v tako imenovanem divjem zakonu, v veliko pohujšanje celemu mestu. Ali tudi to zgubljeno revo je doletela milost božja. Njen ljubljenec je odšel nekam po opravkih ali ni ga več nazaj. Samo pes, katerega je vzela sabo, pride na dom, neprenehoma cvili in vleče Marjeto za obleko, kakor da bi jo hotel kam peljati. Marjeta se odpravi za psičkom in ta jo pripelje v neki gozd, kjer je ležal njen ljubljenec mrtev in že zelo razjeden od črvov in mravelj. Ta pogled je Marjeti presunil srce. Padla je na kolena in bolešno zavpila: »Nesrečnež, kje pa je tvoja duša!« — Hitro se vrne v mesto nazaj in njena prva pot je bila v cerkev, kjer je z vrvijo okoli vratu svoje grehe objokovala in pričujoče za odpuščanje

prosila zavoljo danega pohujšanja. Ljudje so jo s prvega čimeli za noro, ali ona se ni zmenila za to. Šla je nazaj domov k očetu, ga je tudi za odpuščanje prosila — ali oče je ni hotel poznati, zapodil jo je. Potem pa je šla v Kortono in je tam prosila, da bi jo sprejeli v tretji red. Ali zavoljo njenih znanih hudobij in očitnega pohujšanja je tri leta niso hoteli sprejeti. Ko pa je pokazala resnično voljo in stanovitnost, so jo slednjič vendarle sprejeli. In v tretjem redu je živela tako ojestro in sveto, da so se ji vsi čudili. Njena svetost je bila tako velika, da se ji je Kristus sam večkrat prikazal, da so od blizo in daleč ljudje k nji hodili prosit za svet v dušnih zadevah, da je poznala srčne skrivnosti in prerokovala prihodnje reči. Po 17 letih ostre pokore jo je Kristus k sebi poklical in njeno telo, ki je poprej grehu služilo, je ostalo nestrohnjeno.

Tako, preljubi, se dela prava, resnična pokora; ali jih je malo, da bi hoteli tako pokoro delati. Za greh smo tako naglo pripravljani, pokoro pa le preradi odlašamo, ali pa opravljamo le slabo, po sili. Bog je videl greh, on hoče videti tudi pokoro. In kako se dela taka prava pokora, smo videli danes nad sv. Magdaleno in nad sv. Marjeto Kortonsko.

Videli smo tedaj, ljubi krščanski poslušalci, da nam je sveti križ k zveličanju potreben, naj smo že med nedolžnimi, ali med spokorniki. Kdor križa ne ljubi, kdor se nič ne zatajuje, kdor sebi sile ne stori, tak ne bo nikdar ohranil nedolžnosti, pa tudi spokoril se ne bo resnično in stanovitno. Ni namreč zveličanja drugače in drugod, kakor v imenu križanega Jezusa. Ako pa se držimo križa, ako ne odstopimo od križa, potem je naše zveličanje gotovo; to smo videli danes na zgledu sv. Janeza evangelista in svete Marije Magdalene. Bodisi nedolžen ali spokornik, v moči sv. križa bodeš premagal tudi ti. Ko je cesar Konstantin šel v vojsko zoper dvakrat močnejšega Maksencija, se mu je prikazal na nebu svitel križ in na njem besede: »V tem znamenju boš premagal!«

Tako rečem tudi tebi, o kristijan — ali si že nedolžen ali spokornik, v tem znamenji boš premagal! — Kakor mnogo drugih pridig, bote pozabili tudi te postne pridige; ali nekaj nikar ne pozabite! Vzemite za spomin znamenje sv. križa. Sv. križ naj nam bo življenja luč, da se bomo zatajevali, svoj križ za Jezusom nosili, in tako nam bo sv. križ tudi nebeški ključ, tisti ključ namreč, s katerim si nebesa odpremo. V nebesa ne bo mogel le tisti, ki ne mara za križ. Vsi ljubivci sv. križa pa bodo zveličani, naj so že nedolžni ali spokorniki.

Zatoraj rečem še enkrat: Kristijan! Nedolžni ali spokornik, vzemi za spomin sv. križ, drži se sv. križa, nosi voljno sv. križ in zveličan boš! V tem znamenju boš premagal. Amen.')

J. Ažman.

Praznik sv. Jožefa.

Sv. Jožef naš pomočnik v vseh potrebah. **)

Postavil ga je gospodarja
svoji hiši, in oblastnika vsega
svojega premoženja.

(Ps. 104, 21.)

Ko je l. 1683 cesar Leopold I. srečno odpodil Turke izpred Dunaja, pripisoval je velik del zmage sv. Jožefu. Cesar je bil namreč poseben častilec sv. Jožefa in je dal ravno zato svojemu najstarejšemu sinu to ime, kar doslej ni bilo običajno v cesarski hiši. S tem je hotel cesar svojo hišo in svojo deželo postaviti pod varstvo sv. Jožefa. Vdarili so se s Turki v jutro dne 12. sept. ob sedanjem Golovcu (Kahlenberg), ki je bil poprej imenovan tudi Jožefova gora. Vsled slavne zmage, po sv. Jožefu pospeševane, poprosil je cesar Leopold papeža Inocencija XI., naj sv. Jožefa postavi v litanije vseh svetnikov in odloči poleg današnjega glavnega praznika sv. Jožefa poseben praznik »varstva sv. Jožefa« na tretjo nedeljo po veliki noči.

Tako nam sv. cerkev dvakrat v letu stavi pred oči sv. Jožefa, želeča, naj se pogosto in zaupno zatekamo k sv. Jožefu v vseh nadlogah in potrebah našega življenja. In kdo je brez nadlog, brez križev in težav?

Videl sem nekdam jako zanimivo podobo. Sv. Jožef je naslikan na oblakih, v naročju z Jezusom, kateri drži pisalo v rokah ter vodi sv. Jožefu roko. Spodaj pa stojé in ležé ljudje raznega stanu in starosti, ter molé spisane prošnje kvišku. Na eni je zapisano: »Kruha«; na drugi: »Zdravja«; na tretji: »Odpuščanja grehov in srečno smrt!« Višje gori ob strani pa je Bog Oče naslikan; iz njegovih ust prihajajo besede, ki jih je nekdam Faraon izrekel lačnim Egipčanom: »*Pojdite k Jožefu!*« Tam pa, kjer vodi Jezus sv. Jožefu piščo roko, stoji zapisana beseda: „*Fiat!*“ t. j. zgôdi se!

Z ozirom na to podobo govorim vam danes o sv. Jožefu, našem pomočniku v vseh potrebah, zlasti pa o njem kot

*) Kdor bi želel imeti sedem postnih pridig, lahko zadnjo v dve razdeli in primerno raztegne, tako da posebej govori o sv. Janezu (nedolžnosti) in sv. Magdaleni (spokornosti.)

**) Tudi za tretjo nedeljo po veliki noči.

pomočniku I. v časnih potrebah, II. v telesnih nadlogah in III. v dušnih zadevah. — Sv. Jožef, v tvoje mogočno varstvo pribežimo!

Sv. pismo slavi egiptovskega Jožefa z besedami: *Postavil ga je gospodarja svoji hiši, in oblastnika vsega svojega premoženja.* Bil pa je, kakor vam znano, egiptovski Jožef predpodoba svetega Jožefa, moža Marije Device in rednika Jezusovega. Tudi tega je Bog postavil gospodarja svoji hiši, in oblastnika vsega svojega premoženja. Neki pobožen pisatelj pravi: »Ker je imel Kristus ključne nebeškega kraljestva, dal je enega svoji Materi, enega pa svetemu Jožefu. S tem ključem sveti Jožef odpira zakladnico nebeško ter deli iz nje vsacemu po potrebi.« In sv. Tomaž Akvinski piše: *Drugim svetnikom je dano v nekaterih zadevah pomagati ljudem, sveti Jožef pa upravlja celo nebeško zakladnico, delč iz nje nebeške milosti.* Lahko bi vam povedal, da je sv. Jožef n. pr. pomočnik popotnikov, ker je spravil na pravo pot necega redovnika, ki je po noči zašel v gozdu med divje zveri in roparje. Lahko bi vam ga pokazal pomočnika mornarjev, ker se je dvema frančiškanoma vidno prikazal ter ju rešil potem, ko sta tri dni ob neki deski se držeča na morju visela med življenjem in smrtjo. Lahko bi vam sv. Jožefa pokazal varha časti in dobrega imena, a o vsem tem ne govorim obširno.

I. Pokažem vam pa na podlagi one podobe najprej, kako se sv. Jožef skazuje človeštvu pomočnika v časnih potrebah. Na sliki zastopa te vrste ljudi prvi prosilec, ki prosi »kruha.« Pomanjkanje živeža, obleke, stanovanja, sploh revščina, to je huda nadloga, ali tudi ta je, kakor so vse, pripuščena le po božji volji. *Gospod je dal, Gospod je vzel.* (Job 1, 21.) Glej, pravi sv. Avguštín, *Job ni rekel: Gospod je dal, hudič je vzel, ali moji sovražniki so mi porabali. Ne, vedel je, da so bili ti le orodje v božjih rokah, s katerim ga je Bog udaril.* Kaj sledi iz tega? Božja previdnost marsikomu odtegne premoženje iz vzrokov, njej sami znanih. Poglavitni vzrok pa je vendar ta, ker je tako boljše za dušo človekovo. Podobo tega vidi sv. Ambrož v Rebeki in Ezavu. Ta bi bil moral prejeti očetov blagoslov, a ona je Ezava zvijačno zamenjala z Jakobom, da je slepi Izak blagoslovil tega. Zakaj je Bog to pripustil? Zato, ker se je mati Rebeka bala, da bi se Ezav, ki je bil bolj divje narave, ne vdal preveč razuzdanosti ter podedovanega bogastva ne obračal sebi in svojemu bližnjemu v škodo.

Morda je tudi tebe, ljubi kristijan, Bog iz podobnih vzrokov postavil v revni stan; morda je kazalo, da bi ti, ko bi bil bogat, svojo dušo pogubil in še marsikoga družega potegnil za sabo v peklensko brezno. Bog ravna z marsikom tako, kakor zdravnik z bolnikom. Nastavi mu pijavk, po dve, tri, pet, deset, da bi mu izpile izprijeno kri. Bolniku se to ne zdi nič kaj prijetno, a vendar je zanj to dobro, ker na ta način spet pride do zdravja. Glej, kristijan, tako tudi Bog ravna s tistimi, ki jih ljubi. Hoteč jih ozdraviti, stavi jim pijavke. Ogenj je tista pijavka, suša je tista pijavka, povodenj je tista pijavka, toča je tista pijavka, tatvina je tista pijavka, škoda, storjena po tvojem sovražniku, je tista pijavka. S temi Bog včasih spušča človeku, da bi njegovo srce bilo toliko menj navezano na posvetno blaginjo.

Toda ti praviš morda, da je revščina vendar-le jako nadležna in vir mnogih pregreh. Ti praviš, saj jaz obljubim, da bom s svojim premoženjem ravnal pametno, previdno, varčno, kakor Jakob, sin Rebekin; ti praviš, da bi do revežev imel usmiljeno srce, ker sam skušaš revščino. Dobro, obrni se k sv. Jožefu, saj je njega Bog postavil gospodarja svoji hiši, in oblastnika vsega svojega premoženja. Stoterim in tisočerim je že pomagal v tacih stiskah. To milost je sv. Jožef zato prejel od Boga, ker je v potu svojega obraza služil kruh sveti Družini. Priča za pomoč sv. Jožefa nam je sv. Terezija, ki je bila posebna častilka njegova. Revna je bila sv. Terezija, in nasprotovali so jej svetni knezi, ko je ustanavljala samostane, in vendar jih je ustanovila 32, ter redovnicam prav posebno priporočila češčenje sv. Jožefa.

II. Prihaja dalje na vrsto drugi oddelek prosilcev, izmed katerih se opirajo nekateri na palice in berglje, druge nosijo na posteljah, tretji imajo obvezane glave, poškodovane ude, težko sopejo, podobni so bolj mrtvim kot živim. Vsi ti s solznimi očmi prosijo sv. Jožefa telesnega zdravja. Kakor prejšnjim, tako je treba tudi tem poprej primernega poduka.

Bolezni same na sebi, če tudi se nam zdé, vendar niso káko zlo same iz sebe, temveč so obiskovanja božja, ker Bog nujno želi, da bi se človek otrešel hudobe greha. Zato jih sv. Avguštin nazivlje »zdravilo«. Skusil je to sam na sebi. Bil je zapleten v manihejsko krivovero in nejevero vkljub opominom svojih prijateljev, vkljub solzam svoje matere, vkljub svoji pekoči vesti. Držala ga je poželjivost, in napuh je v njem gospodaril. A Bog ga je udaril z notranjo boleznijo, in obrnil se je k njemu, hitel

prejeti sv. krst in nikdar ni bolj junaško premagal samega sebe, kot takrat, kedar je bil po telesu najslabši.

In sedaj vprašam tebe, kristijan: I. Ali se ti zdi modro zahtevati od Boga zdravja? Ali mar ni bolje biti bolan na telesu, pa zdravo imeti dušo? Oh, odgovarjaš, huda je, dolga je moja bolezen, obljubim, da se bom, če ozdravim, skrbno ogibal vsacega greha, podeljeno zdravje bom obračal le v božjo čast in postregel bom, kolikor bo v moji moči, rad ubogim bolnikom. No, če je tako, prav je, obrni se k Bogu, da ti na priprošnjo sv. Jožefa podeli ljubo zdravje. Moli s pristavkom, če je zdravje v korist tvoje duše in v čast božjo. Sv. Jožef ti gotovo izprosi to milost, zaslužil si jo je takrat, ko je pri obrezovanju Gospodovem imel z Detetom srčno sočutje.

Spet je nam za pričo sv. Terezija. Mlada je še bila, ko je nevarno zbolela. Dan na dan so se hujšale bolečine, dan na dan jo je kuhala vročina in mrzlica, zdravniki so že obupali nad njo. Obrnila se je, od ljudi zapuščena, k Bogu in posebej k sv. Jožefu. In glejte! Hitro je začela bolezen ponehavati, zdravje se polagoma vračati, udje so spet okrevali. Trdila je potem sv. Terezija, da jej takrat sv. Jožef ni izprosil samo telesnega zdravja, ampak tudi druge dobrote, zadevajoče njeno dobro ime in izveličanje. Ker ga je odslej častila vedno bolj goreče in zaupljivo, uslišal jo je Bog na priprošnjo sv. Jožefa v vsaki zadevi. Zares: *Postavil ga je gospodarja svoji hiši, in oblastnika vsega svojega premoženja.*

III. Slednjič pride tretja četa prosilcev na vrsto pred sv. Jožefa. Ubogi grešniki so to, katere je prosto življenje ali mladostna lahkoživost spravila v mnoge grehe, a sedaj že dolgo obžalujejo svoje grešne zmote. Črv vesti jim ni dal miru, bojé se še sedaj, da bi njihova imena ne bila izbrisana iz knjige življenja, ter prenesena v knjigo pogubljenja. Vsled tega s solznimi očmi podajajo svetemu Jožefu milo prošnjo za odpuščanje grehov in za srečno smrt. Prevažna je ta prošnja in zelo težavno jo je uslišati, vendar uslišal vam jo bo Bog na priprošnjo sv. Jožefa; samo nekega nauka še potrebujete poprej. a) Pred vsem je treba, da za svoje grehe zadostujete po znotranje in zunanje. Znotranjo pokoro delate, ako resnično obžalujete svoje grehe iz ljubezni do Boga, tako, da bi rajše umrli, kakor pregrešili se zoper njegovo svetost. Poprej se grešnik z napuhom upre božji volji, ne hoteč se jej podvreči, zato mora skesan popolnoma podvreči se božji volji. Zunanje pa se pokori grešnik s spokornimi deli, ko si naloži marsikako težavo, neprijetnost, odtegne pa se posvetncmu

veselju. Sv. Avguštin pravi: *Spokorni človek je človek, ki je sam nase jezen. Kdor pa je jezen na koga, ne prilizuje, ne sladká se svojemu nasprotniku, marveč mu skuša kaj hudega prizadeti.* So pa kristijani, kateri menijo, da je že vse storjeno, če se le spovedó. A to je jako nevarna zmeta. Greh namreč mora biti kaznovan. Kaznovati ga mora božja pravičnost, ali pa človek sam na sebi. Vsi sveti spokorniki so, če tudi svesti si, da jim je Bog odpustil grehe, vendar-le do smrti še delali pokoro zanje. Za to vam navedem tri najbolj znane izglede.

Adam je spoznal iz obljube božje, da mu je razžaljenje odpuščeno, in vendar je še več stoletij potem v potu svojega obraza zadostoval božji pravici. Kralj David se je pregrešil s prešeštvom in umorom in izvedel je po preroku Natanu, da mu je Bog odpustil grehe, vendar vse dni svojega življenja se je oostro pokoril, po noči na postelji solzil in pepel jedel kot kruh. Marija Magdalena je izvedela iz ust samega Izveličarja, da so jej odpuščeni grehi, vendar je oddaljena od človeške družbe v Marséjski votlini čez 30 let dajala tak izgled ljubezni do Boga, kakeršnega je poprej dajala iz ljubezni do sveta. Ti spokorniki so že davno prej to občutili, kar je pozneje izrekel sv. tridenški cerkveni zbor: *Pokorilne kazni zdravijo ostanke greha ter odpravijo grešne navade.*

Če imaš torej ti, kristijan, trdno voljo greha se varovati kakor steklega psa in strupene kače, če oblubiš, da boš s potrpežljivostjo v križih in, če ti bi jih Bog ne poslal, pa z radovoljnimi pokorili zadostoval božji pravici, pojdi k sv. Jožefu, da ti izprosi odpuščanja grehov in milost božjo do smrti. To milost si je zaslužil sv. Jožef takrat, ko sta mu ob njegovi smrti stala na strani Jezus in Marija v pomoč, da je v njene roke izdihnil svojo čisto dušo.

Neki mladenič je dalje časa živel bogoljubno in nedolžno. Dabi si še bolje zagotovil večno zveličanje, sklenil je iti služiti v samostan. Njegovi stariši in sorodniki, s tem nezadovoljni, zabranijo mu ta kruh. Toda hudo se jim to oponaša. Mladenič postane čmeren, vedno bolj mlačen in slednjič ga hudobni tovariši zapeljejo v silno pregrešno življenje. Da bi mogel prostejše, pa pregrešno živeti, utde iz očetove hiše ter se hoče sam zapisati v vojake. Stariši, sorodniki in prijatelji ga na vse mogoče načine odvrtačajo od pregrešnega življenja, a vse zastonj. Slednjič vso zadevo prav toplo priporočé svetemu Jožefu, in glejte, že tretji dan pride trdovratni sin domov, prosi stariše in sorodnike odpuščanja, oblubi, da se bo poboljšal ter začne živeti tako spodobno, kakor poprej, ko se je odpravljal v samostan.

Pač je temu mladeniču Bog gotovo tudi odpustil na priprošnjo sv. Jožefa, ker je tako odkrito razodeval svoj kes in resnično

pokoro. Tudi sveta Terezija, ki pa ni bila nikoli velika grešnica, pripisuje to, da je dala svoji mlačnosti slovó, za Bogom največ Mariji in svetemu Jožefu.

b) Odpuščanja grehov in srečne smrti prosijo tretji prosilci na oni podobi.

Sv. Vincencij Fererij pripoveduje o necem beneškem kupcu, da je imel navado vsako leto na sv. božični praznik pogostiti tri reveže, in sicer enega starega moža, eno staro ženo in enega revnega otroka v čast in spomin Jezusa, Marije in svetega Jožefa. Po svoji smrti se prikaže ta trgovec svojemu prijatelju ter mu razodene, da je ob svojem smrtnem boju imel tri najsvetejše osebe okrog sebe, izmed katerih ga je sv. Jožef preljubzivo nagovoril rekoč: »Ker si nas sprejemal tako zelo ljubeznivo v svojo hišo, sprejmemo tudi mi tebe v večna prebivališča.«

Neki drug Benečan je doma vsak dan častil podobo svetega Jožefa na steni. Ko je na smrtni postelji bil v strašnih skušnjavah, približal se mu je sveti Jožef v taki obleki, v kakeršni je bil naslikan na steni. Ob pogledu sv. Jožefa je izginil dušni mrak, in okrepljen se je bolnik še toliko, da je dobro opravil sv. spoved, ter kmalu potem mirno umrl. O presrečna smrt, če bo tudi nam sveti Jožef pomočnik v zadnjem boju!

Sklenem z opominom svete Terezije: Kdorkoli si v telesnih ali dušnih stiskah, k redniku Jezusovemu pribéži, njega časti, njega kliči; *pojdite k Jožefu!* Skusili boste sami, kako mogočna, kako nagla, kako čudovita je pomoč svetega Jožefa! Amen.

Val. Bernik.

Veliki petek.

Čveterni sad Jezusovega križa.

Glejte križa deblo sveto!
Kjer je b'lo za nas razpeto
Zveličanje sveta!

Predenj pokleknimo
Prav hvaležno ga molimo
Zveličarja Bogá.

Cerkvena pesem.

Glejte križa deblo sveto! — Kjer je bilo za nas razpeto — Zveličanje sveta! — Predenj pokleknimo — Prav hvaležno ga molimo — Zveličarja Boga! — Tako danes ob odgrinjanju svetega razpela trikrat zapóje sv. mati katoliška cerkev. Zvonovi, ki druge dni tako veselo pojó in nas v cerkev vabijo k službi božji, danes molcé, in namesto njih sladkega glasú doni otožni ropot z lesom iz zvonika, utihnile so tudi orglje, ki sicer tako ljubeznivo povzdigujejo službo božjo — po cerkvi se razlegajo žalostne Jeremijeve in Davidove pesmi — oltarji so obropani, luč v svetilki pred

velikim oltarjem, ki sicer noč in dan gorí in oznanuje živega Jezusa, je ugasnjena — in tudi vas vidim nekako vse klavrne in prepadene — kaj neki vse to pomeni? Oh, to pomeni silno žalost, katero občuti naša mati cerkev ob smrti svojega ženina, kateri je ravno na današnji dan pred osemnajststo leti v grozovitih bolečinah izdihnil svojo dušo, — človeška hudobija ga je umorila na križu. — Ob njegovi smrti je groza obletela zemljo in nebo, solnce zakrije svoje obličje in otemni, zemlja se jame gibati, skale pokajo, pečevje na kup gromí, grobi se odpirajo, strah spreletuje vse stvari in tudi divjaška srca upadejo. In kakor je bila nekđaj navada, da je oče ob smrti svojega sina pretrgoval oblačila, tudi Bog zdaj ob smrti svojega ljubega Sina Jezusa enako ravna — zagrinjalo v Jeruzalemskem tempeljnu pred svetiščem se razporje na dvoje.

Ako je cela mrtva narava obžalovala smrt svojega stvarnika, ako se dobri otroci milo jokajo in v solzah topé ob smrti svojega očeta: kako bi mi danes ne bili žalostni, ko obhajamo smrtni spomin tistega, kateri nam je več kakor le stvarnik in oče, kateri je tudi naš Odrešenik in Zveličar? Pa kaj bi nam pomagalo objokovati Jezusovo smrt, če je naše srce zmirej še pripravljeno ga z grehom vnovič križati in moriti? Kaj bi nam pomagalo padati na obraz pred Jezusov križ, če smo pa znotrej sovražniki križa? Kaj bi nam pomagalo Jezusa pomilovati zavoljo njegovih grozovitih bolečin, če nočemo sami sebi nobene sile storiti in zavoljo svojih grehov nobenih težav trpeti?

Nam s praznimi solzami ni pomagano in Jezusu z golim jokom ne moremo ustreči, saj je sam ženam, ki so ga milovale zavoljo težkega križa, pod katerim je omagoval proti gori Kalvariji, rekel: »Žene Jeruzalemske, ne jokajte se nad menoj, ampak jokajte se nad svojimi otroki.« Jezus išče sadú, ki naj bi ga pri nas obrodila njegova prebritka smrt. Vstopimo se zdaj v duhu na goro Kalvarijo in ozrimo se z vernim očesom na križ, na katerem umira naš Odrešenik. Verni pogled na Jezusov križ more veliko dobrega sadú v našem srcu obroditi. O tem bom zdaj govoril, ko se pripravite k zvestemu poslušanju. —

I. Prvi sad, ki ga obrodi verni pogled na Jezusov križ, je — gnus in sovraštvo greha.

Kristijan! ozri se na križ in poglej njega, ki visi na zasramljivem lesu med nebom in zemljo — zapuščen od ljudi — in kakor bi se zdelo, tudi od Boga! Poglej ga, od temena njegove ranjene glave do podplatov njegovih prebodenih nog ne najdeš nič zdravega na njem; kakor hudodelnik je pribit z žebli na les in umrje med zasmehom in zaničevanjem svojih sovražnikov, le od malokoga obmilovan in objokovan!

Kdo je ta, ki umira v tolikih bolečinah na sramotnem lesu? Kaj se je zadalil? S katerimi krivicami je oskrnil svoje življenje? Je bil li škodljiv ud človeškega društva? Je bil li smrdljiva kuga med ljudmi? Oh, še sence tacega ni bilo na njem. Edinorojeni Sin je bil nebeškega Očeta, njegov prelubi Sin, nad katerim ima vse svoje dopadenje. Celó nič se ni pregrešil, ne zadalil; smel je svoje največje sovražnike v obraz vprašati, ali ga more kdo kakega greha prepričati, in molčali so, ker mu nihče ni mogel tudi najmanjšega pregreška očitati. On je bil nedolžnost sama. Njegovo edino prizadevanje in veselje je bilo ljudi osrečiti. Največji dobrotnik ljudi je bil, kar jih je in jih bo imel kdaj svet. Pa kaj ga je vendar pribilo na križ? Nevoščljivost in sovraštvo njegovih sovražnikov in njegova neizmerna ljubezen do nas ljudi. Nedolžno Jagnje je nase vzelo grehe svetá in se dalo v pravni dar za nas grešne ljudi zakláti in ni odprlo svojih ust.

Oče, zakaj tako ostro ravnaš s svojim edinim Sinom? Tako občutljivo ga tepeš, akoravno ni razžalil tvojega očetovskega srca, ker je le nosil naše grehe! Oh, kako neizrečeno zopern mora vendar greh biti v tvojih očeh! Semkaj stopi pod križ, ti predrzni grešnik, ki sanjaš, da Bog greh pušča brez kazni — ki kvasiš, da se le duhovni izmišljujejo peklenske muke, ali vsaj, da pekel slikajo bolj vroč in hudiča bolj črnega kakor je. Semkaj stopi pod križ, ti predrzni grešnik, ki v šali in smehu prikladaš greh k grehu, se bahaš s svojo hudobijo in praviš: Grešil sem, stokrat sem že grešil, in kaj se mi je zgodilo žalega? — Semkaj stopi pod križ ti, ki pregovarjaš samega sebe in druge, da to, kar delate, ni tako pregrešno, kakor nekateri menijo: da je ta ali oni greh le slabost človekova, zavoljo katere se ni treba kazni bati, da je Bog usmiljen in dobrotljiv in da človek ne more angelj biti, da s tem teiš svojo in družih vpijočo vest. Poglej Sina večnega Očeta, kako visi za grehe žrtva v neznanih mukah na lesu križa, in odgovori z mirnim srcem, da Bog res ne sovraži in ne tepe greha!? Grešnik! božji zopernik in puntar, kako se bo tebi

izšlo? Če se taka godi na zelenem lesu, kakšna bo s suhim lesom? Če nebeški Oče tako ojestro ravná s svojim nedolžnim Sinom — če na njem tako strašno tepe grehe drugih, katerih sam ni bil trohe kriv, kakošna se bode godila tebi, trdovratni grešnik? Če to godno premisliš, boš li mogel še v svojih grehah živeti? Ali se ne boš predramil in se vzbudil iz svojega grešnega spanja? — Vzemi si vendar k srcu, kako strašen je greh, ker je moralo Jezusovo presveto Telo od glave do nog ranjeno biti, da nas je rešil naših grehov. Spoznaj vendar že ti, **pregrešni jezik!** hudobijo svojega opravljanja, pohujšljivih pogovorov, zaljubljenih pesmi. Spoznaj vendar že ti, **pregrešno razuzdano oko,** nevarnost in hudobijo svojih nesramnih in zapeljivih pogledov. Spoznaj vendar že ti, **nesramna roka,** hudobijo svojih nesramnostij in svojih tatvin. Spoznaj vendar že ti, **pregrešno srce,** hudobijo svojega napuha, svoje lakomnosti, svoje nevoščljivosti, svojega sovraštva. Spoznaj vendar že ti, **razuzdano telo,** hudobijo svojega grdega razveseljevanja.

Če tega ne spoznaš in ne objokuješ, te čaka srdita sodba, ko bo razžaljeni Oče iz tvojih rok terjal kri svojega Sina, katero zdaj z nogami teptaš. Pogled križa bo na sodni dan zate strašen, prikazal se bode križ k tvoji pogubi. Zastonj si bodeš takrat očital rekoč: Nesrečna moja lahkomiselnost, svojega pogubljenja sem sam kriv, pogled na križ, na katerem je Bog oče tako hudo trpinčil svojega ljubega Sina, bi me bil moral s sovraštvom do greha, z zveličanskim strahom navdati, prebuditi iz grešne dremote. Zdaj spoznam svojo slepoto, jo spoznam k svoji nesreči prepozno. Zdaj sem zgubljen, nič več me ne more oteti. Ta križ, katerega se veselé pravični, množi in vikša moje bolečine. Prijatelj, ubranimo se takega prepoznega kesanja, preprečimo take obupne tožbe, in z vernim pogledom na križ se učimo greh sovražiti.

II. Drugi sad, ki ga obrodi verni pogled na križ, je: **ljubezen in kesanje.** Vi, ki vam je nemila smrt odvzela dobrega očeta, nam povejte, kako vam je pri srcu, ko zagledate zeleni grob, kateri zakriva ostanke vašega ranjkega očeta. Brž vam pride na misel: Pač skrben oče so bili, dosti noči so prečuli zavoljo nas, veliko mraza in vročine so prestali za nas in se obkladali z težkimi deli in krvavimi žulji, marsikak košček kruha so sebi pritrkali in ga nam pomolili, tudi na smrtni postelji so skoraj le na nas mislili — z motnimi očmi so nas pogledovali, kakor da bi bili že dejali: »Otroci! vi največjo težo delate mojemu umi-

rajočemu srcu. Otroci! ako se spomnite te tolike očetove ljubezni, bi bilo pač kamenito vaše srce, ko bi še po smrti ne ljubili svojega dobrega očeta! Ako se povrh tega še domislite, da ste ga pri vsi njegovi ljubezni do vas že večkrat razžalili, ali se ne bodo solze kesanja iz vaših oči ulivale na njegov grob, ali ne bode te želeli, da bi nikoli ne bili razžalili svojega očeta? Kakor vas hribček groba vašega ranjcega očeta opomni vse njegove ljubezni in vas budi k ljubezni in kesanju: tako nas mora križ, smrtna postelja Jezusova, njegove ljubezni do nas opomniti in nas k ljubezni in kesanju obuditi. Križ nam glasno vpije: Tako goreče ni nikoli noben oče ljubil svojih otrok, kakor nas je ljubil Jezus.

Da se tega še bolj živo prepričate, mislite si, da so se neke podložni zoper svojega kralja spuntali in smrt zaslužili. Smrtna sodba je bila že nad njimi izrečena, pa edini sin razžaljenega kralja se tako oglasi: Meni in mojemu očetu se milo stori, ko ima toliko najinih podložnikov, katere ljubiva, biti pomorjenih; jaz se ponudim za srednika in hočem zanje umreti, da oni živé. Ko bi potem svoje drago življenje daroval za take hudodelnike — povejte — sodbo prepustim vaši vesti — in ko bi bili vi oni oteti podložniki, ali bi mogli takemu rešniku svojo ljubezen odreči?

Poglejmo na Jezusa in nanj obrnimo to zgodbo. Mi smo se spuntali zoper Boga in zaslužili časno in večno smrt. Pa našel se je srednik, kateri je daroval svoje življenje, da bi nas otel večne smrti. Ta srednik je bil razžaljeni sam, Jezus je bil, Sin najvišjega Boga, in on je umrl za nas svoje sovražnike. To je bila ljubezen, kakeršne še nikoli ni videl svet. Sv. Pavel pravi: »Težko bi bilo koga najti, da bi umrl za svojega prijatelja, Jezus pa je svoje življenje daroval za nas, ki smo bili njegovi sovražniki.«

Grešnik! ali ne bode ljubezen tvojega Zveličarja tvoje srce omečila h kesanju in ljubezni? Poslušaj! kaj ti Jezus s križa govori: »Grešnik, moj sovražnik in vendar moj ljubej; povej mi, ali si že našel boljšega prijatelja od mene? Kaj bi mogel še več zate storiti, kakor sem storil? Triintrideset let sem delal za tvoje zveličanje, iskal tebe zgubljeno ovco, in zavoljo tebe hodil po trnjevem potu. Za-te sem trpel zasmehovanje in zaničevanje, bičanje in kronanje s trnjem in sedaj me vidiš kakor razbojnika na križ pribitega. Poglej mojo stran, kako se iz nje izteka kri do zadnje kaplje, sedaj pa umrjem, jaz tvoj prijatelj, tvoj oče, ki ti nikoli nisem storil nič žalega, kateri te, če tudi me žališ, osipam še z dobrotami. Sedaj pa umrjem zate, in vse, kar tirjam za toliko

ljubezen, je: Ljubi me — ne daj, da bi zate zastoj tekla moja kri!« — Grešnik! ali te ne bodo te Jezusove besede nagnile k ljubezni in kesanju? Ali ne boš zdihoval: Jaz, nehvaležni otrok, toliko časa sem se ustavljal svojemu najboljšemu Očetu! Raji sem počival v strupenih rokah greha, kakor v očetovskem naročju svojega Boga! Kakšen dobiček mi je prinesel greh? V vžitku je zginil. Vest sem pa ranil, zgubil pokoj srca, umoril nedolžnost in razžalil svojega vse ljubezni vrednega Boga. Oh, razžaljeni Oče! nič več nisem vreden tvoj otrok imenovan biti. Kaderkoli se bodem zanaprej ozrl na tvoj križ, spomnil se bom tvoje ljubezni in svoje hudobije in objokoval z vročimi solzami. Dolgo, vse predolgo sem ti, o Bog odtegoval svoje srce, katero si vstvaril, zanaprej ti bodi popolnoma posvečeno!

III. Pogled na Jezusov križ nas tolaži v trpljenju. — Čeravno je naša pot skozi to življenje z marsikako lepo rožico nastlana, je vendar tudi veliko trnja vmes. Svet je velika dolina solzá, katerih je veliko v njej prelitih. Le pogled na križ more te solze ubraniti ali usušiti. Jezusov vzgled nas krepča in tolaži v trpljenju. Vojak gré srčno v boj, ako pred saboj vidi kralja ali vojvodo. Otroci radi posnemajo vzglede svojih starišev. Jezus nam pa je zapustil najlepši vzgled voljne potrpežljivosti. On sam gré s križem obložen pred nami in nam kliče: »Če hočeš moj učenec biti, zadeni svoj križ in nosi ga za manoj!« — Bomo li mi otresli svoj križ in pustili Jezusa samega iti? Ali porečemo, da je naš križ našim ramam pretežek? Ali ni ložji kakor Jezusov? Kdo je kdaj toliko trpel, kakor Jezus? Ako je naše trpljenje še tako veliko, pa ga primerimo Jezusovemu, moramo spoznati, da je komaj kapljica tistega grenkega keliha, katerega je on izpil do zadnje kaplje, da je izmed toliko trnov, kateri so razbadali njegovo glavo, nas zbedel komaj eden. Če porečeš: Tega, kar trpim, nisem zaslužil; ti odgovorim: Si li bolj nedolžen kakor Jezus, in vendar gré pod težo križa molčé, kakor jagnje, ki je v mesnico peljano.

Ko je bil sv. mučenec Peter po nedolžnem v ječo vržen, se je zavoljo tega pred svetim razpelom pritožil tako: »Moj Zveličar! kaj sem se zadolžil, da tako trdo z manoj ravnajo?« — Gospod mu je odgovoril: »Kaj pa sem jaz storil, da so me na križ pribili?« Te besede so ga navdale s tako močjo, da bi je ves svet ne mogel oslabiti.

Če se zato pritožuješ zaradi svojega trpljenja, ker misliš, da si se zameril pri Bogu, ali da je nate pozabil, ali se srdi nad teboj,

poglej Jezusa na križu in potolaži se. Ako bi bilo trpljenje brez razločka znamenje zamere božje, bi bil moral Jezus, ki ga vidiš na križu tudi pri Bogu v zameri biti, bi bil moral nebeški Oče tudi na svojega Sina pozabiti in se nad njim jeziti, nad katerim ima vendar vse svoje dopadenje. Tu s križa se ti, ki trpiš, glasi tolažna resnica: »Ne obupaj, tvoje trpljenje je znamenje ljubezni božje do tebe. Oče ima pod šibo otroka, ki ga ljubi. Tudi Jezus, ki ga na križu vidiš, je moral trpeti in po trpljenju iti v svoje veličastvo. Trpi ž njim; ako si tovariš njegovega trpljenja, boš tudi tovariš njegove časti, proti kateri je vse sedanje trpljenje — prazen nič. Tu pod križem najdeš ti, pobožni trpin, hladilo za svoje ranjeno srce. Pod križ pojdi, ubožec, ki svoj kruh s solzami močiš in tvoj Zveličar, ki je bil sam tako ubog, da ni imel kam svoje glave položiti, te bo navdal s tolažbo in pomočjo. Pod križ pribeži ti, od nasprotnikov preganjani, in tvoj Zveličar, ki je molil za svoje sovražnike, ki so ga morili, te bo obdaroval s potrpežljivostjo in ljubeznijo do njih. Pribežite vsi, ki ste s težavami obdani, pod Jezusov križ in pokrepčal vas bo.«

IV. Pogled na Jezusov križ je: **Največja tolažba o b smrti.** Za človeka je smrtna ura preimenitna, ker razsodi celo večnost. Kader boš ležal na smrtni postelji, ko se bo jelo vse vidno tvojim očem umikati, grehi pa bodo kakor pošasti vstajali zoper tebe in žugali te požreti — kdo, kaj te more v ti grozovitni uri umiriti in potolažiti? Morebiti prijatelji? Zaporedoma se ti bodo zgubljali. — Bogastvo? Drugi bodo roké moléli po njem. — Posvetna čast? Razkadila se bo ko dim. Križ — le križ, ki ti ga bodo podali v tvojo mrtvo roko, te bo mogel umiriti in potolažiti. Toda tebe mislim, skesani — poboljšani grešnik; zakaj oni, kateri je do groba grehu služil, kateri zdaj le iz strahu bližnje smrti hinavščuje, ne more ob pogledu križa potolažen biti, — takemu bo križ tistega, ki ga je vse svoje žive dni z grehi vnovič križal, le še vikšal strah in grozo.

Ti skesani, poboljšani grešnik! obrni na mrtvaški postelji svoje oči na križ in tvoja žalostna duša bo potolažena. Reci si, če te bodo grehi strašili: Križ je tukaj, kdo me bo pogubil? Veliko sem sicer grešil, pa on, ki na križu visi za-me, je neskončno več plačal, s svojo krvjo je zbrisal dolžno pismo, ki je bilo zoper mene. On, ki bo kmalu moj Sodnik, je ravno ta, ki kakor srednik visi na križu. On, ki je bil prijatelj skesanih grešnikov, je tudi

moj prijatelj. — Ne bo ne zavrgel moje duše, ki jo je odkupil z drago ceno svoje krvi. Ljubi kristijan! bodi si križ našega Zveličarja mnogim pohujšanje kakor judom, ali nespamet kakor nevernikom; naj se jih tudi veliko — z ginjenim in žalostnim srcem rečem — vede, kakor sovražniki Jezusovega križa, nam pa bodi križ vselej svet in častit — nas naj vselej navdaje s sovraštvom do greha, z ljubeznijo in kesanjem, s tolažbo v trpljenju in v smrti. In ako ta zveličanski sad obrodi v našem življenju, nas bo kdaj tudi to znamenje božjega Sina ob njegovem prihodu k sodbi navdajalo z neizrekljivim veseljem. Amen. *Po starem rokopisu.*

Velikonočna nedelja.

Tri rožice božjega groba.

Marija Magdalena, in Marija Jakobova, in Saloma so kupile dišav, da bi prišle in Jezusa mazilile. Mark. 16, 1.

A. 1. Prekoračili smo mejo zimske dobe, in ljuba spomlad postaja dnevoma veselejša. Že bodo začele tičice zopet žvrgoleti, in dišečih rožic neštevilna truma bo kinčala livade in vrte. Še žalostni kraji, kamor smo položili svoje ljubljence — gomile naših pokojnikov namreč — bodo ozeleneli, in mile cvetke bodo prirastle iz blatnega groba, kakor da bi nam hotele od pokojnikov vesel pozdrav in tolažljivo milost ali upanje iz večnosti prinesti. Veselo bote otroci skakljali okoli groba svoje ljube matere in rožice sadili; pa tudi roditelji radi okinčajo grobec svojih pridnih otročičev.

2. Saj tudi grob Jezusa Kristusa je bil okinčan in dišeč, kakor nam to tako lepo podučljivo opisuje današnji sveti evangelij, govoreč: »Tisti čas so Marija Magdalena, in Marija Jakobova, in Saloma kupile dišav, da bi prišle in Jezusa mazilile. In prvi dan po soboti so prišle zelo zgodaj k grobu že po vshodu solnca. In so rekle med seboj: Kdo nam bo odvalil kamen od durij groba? In so se ozrle in videle kamen odvaljen; bil je namreč zelo velik. In so šle v grob in videle mladeniča sedeti na desnici, ogrnjenega z belim oblačilom, in so ostrmele. On pa jim reče: Nikar se ne ustrašite: Jezusa iščete Nazarenskega, križanega; vstal je, ni ga tukaj! Glejte kraj, kamor so ga bili položili. Idite pa povejte njegovim učencem in Petru, da gre pred vami v Galilejo; tam ga boste videli, kakor vam je rekel.« (Mark. 16, 1—7.)

3. To je popis božjega groba; preimenitne osebe so ga obdajale, še prikazen angeljev se je videla ondi. Radi ste hodili molit k božjemu grobu; pa za sklep še danes stopimo k Jezusovemu grobu ter poduhajmo dišeče rožice, ki so ondi cvetele in zveličansko dišavo vlivajo v našo dušo. Sveti evangelist Marka nam jih naznanjuje, govoreč: »Marija Magdalena, in Marija Jakobova in Saloma so kupile dišav, da bi prišle in Jezusa mazilile.« Poslušajte me toraj, ljubljeni poslušalci! Tri rožice božjega groba vam danes naznanim, in te tri rožice so tri Marije: 1. Marija Magdalena; 2. Marija Jakobova; 3. Marija Devica.

B. Lepa je pobožna navada poslednje dni velikega tedna pred ječo in pri božjem grobu moliti. Po nekod se nepretrgano vrstijo udje različnih bratovščin Tako delati nas uči sv. evangelij, ki nam za zgled tri pobožne žene stavi pred oči za posnemo, in so nam kakor tri nezvenljive, vednodišeče rožice ob božjem grobu. Prva med njimi je:

1. Sv. Marija Magdalena. To je res prav čudežna žena in milodišeča cvetlica božjega groba. Sv. evangelist nam jo ganljivo opisuje: »In glej! žena v mestu, katera je bila grešnica, ko je zvedela, da je Jezus v hiši Farizeja pri jedi, je prinesla alabastrovo pušico mazila; in je zadej k njegovim nogam stopila ter mu začela s solzami noge močiti, in jih je brisala z lasmi svoje glave, in mu je noge poljubovala in z mazilom mazilila. Farizej pa, ki ga je povabil, to videti, je sam pri sebi dejal, rekoč: Ko bi bil on prerok, bi pač vedel, kdo in kakošna je žena, ki se ga dotikuje, da je grešnica! In Jezus je odgovoril in rekel: Simon! imam ti nekaj povedati. On pa reče: Učenik! povej. — Neki posojalec je imel dva dolžnika; eden je bil dolžan petsto denarjev, eden pa petdeset. Ker nista imela s čim plačati, je obema odpustil. Kateri ga tedaj bolj ljubi? Simon je odgovoril in rekel: Menim, da tisti, kateremu je več odpustil. On pa mu je rekel: Prav si presodil. In se je obrnil k ženi in je rekel Simonu: Vidiš to ženo? Prišel sem v tvojo hišo, in mi nisi dal vode za noge; ta pa mi je s solzami noge močila in s svojimi lasmi jih brisala. Poljuba mi nisi dal; ta pa, kar je v hišo prišla, mi nog ni jenjala poljubovati. Moje glave nisi mazilil z oljem; ta pa mi je noge z mazilom mazilila. Zato ti povem: Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila. Komur se pa manj odpusti, manj ljubi. Nji pa je rekel: Odpuščeni so ti grehi. In so začeli, kateri so bili z njim pri mizi, sami pri sebi govoriti: Kdo je ta, kateri celo grehe odpušča? Rekel pa je ženi: Tvoja vera ti je pomagala; idi v miru.« (Luk. 7, 37—50.)

Prva Marija — sv. Magdalena — pomeni dišečo rožico svete vere, ki raste na božjem grobu in poganja iz Jezusovega groba. Tako že sv. apostol Pavel pridiga, govoreč: *Tako oznanjujemo, ali jaz ali oni, in tako ste verovali. Ako se pa o Kristusu oznanjuje, da je od mrtvih vstal, kako pravijo nekateri med vami, da ni vstajenja mrličev? Ako pa ni vstajenja mrličev, tudi Kristus ni vstal. Ako pa Kristus ni vstal, je tedaj prazna naša pridiga, prazna tudi vaša vera.* (1. Kor. 15, 11—14.) Sv. apostol Pavel hoče s temi krepkimi besedami reči: Vse je lažnjivo, vse je goljufno, če Jezus ni vstal od mrtvih; lažnjiva je pridiga, puhla je vera brez resnice Jezusovega vstajenja. Iz odprtega božjega groba pa je pricvetla prava sv. vera, da smemo in tudi moramo vse nauke Jezusove za čisto božjo resnico sprejeti ali verovati, kakor že to sv. apostol Pavel pojasnjuje, govoreč: *Pa so nekateri, ki vas motijo in hočejo prevreči evangelij Kristusov. Pa ko bi tudi mi, ali angelj z nebes vam drugače oznanoval, kakor smo vam oznanovali, bodi zavržen. Kakor sem poprej rekel, tudi zdaj zopet rečem: Ako bi vam kdo kaj oznanoval razven, kar ste sprejeli, bodi zavržen.* (Gal. 1, 7—9.) Le vera Jezusova je prava, ki raste poleg odprtega božjega groba, ali se naslanja na vstajenje Jezusa Kristusa. Mnogo je bilo učencikov; sleparili so ljudi, govoreči, da njihov nauk je božji in resničen. Pomrli, zginili so; njihovi privrženci so pa le, žal! prebitko morali čutiti sleparijo in goljufijo teh satanovih pomagačev. Edini učenik Jezus Kristus je od mrtvih vstal; njegov izpraznjeni grob nas zagotavlja, da je »ta — Sin božji, da je naš Odrešenik in Zveličar.«

To je prva dišeča roža ob božjem grobu — sv. vera, čije podoba je Marija Magdalena. Kjer božje vere ni — ondi ni veselja, ni aleluje, ni odpuščenja grehov, ni večnega zveličanja. O sveta vera! ti dišeča božja rožica, kinč Jezusovega groba! le vedno rasti v naših milih krajih, ter razveseljuj nam naše srce in zveličavaj našo dušo.

2. Preimenitna oseba v današnjem sv. evangelju je druga žena: Marija Jakobova — mati. In kdo je ona? Jutri boste slišali sv. evangelij, da se je ljubi Jezus pridružil dvema učencema v Emavz gredočima. In jima je rekel: Kakošni so ti pogovori, ki jih imata gredé med seboj, in sta žalostna? Eden pa, ki mu je bilo ime Kleofa, je odgovoril, in mu rekel: Ali si ti sam tujec v Jeruzalemu in ne veš, kaj se je zgodilo v njem te dni? O Jezusu Nazarenskem ki so ga križali. Mi pa smo upanje imeli, da bo on Izrael odrešil. (Luk. 24, 17—21.) In ta popotnik Kleofa ali Alfej

je bil oženjen; in ova Marija je bila njegova žena, ki je imela eno hčer: Marijo Salome in pa čvetero sinov: Jakoba mlajšega, Jožefa pravičnika ali Barzeba, Tadeja apostola in Simeona, ki je bil drugi škof Jeruzalemski, (P. Cochem.) Čela ta rodbina: oče, mati in sinovi so upanje imeli, da bo Jezus odrešil Izrael. In ta Marija, Jakobova mati, nam kaže drugo rožico božjega groba, ki se ji pravi: krščansko upanje.

Sveti katekizem nam opisuje to dišečo cvetko iz božjega raja, ki pa more biti dovršen ali mimogredoč čin, dejanje ali občutljaj našega srca, da se v nadlogi trdno zanesemo, da nam bo Bog dal, kar nam je obljubil; ali pa je stalna, obstoječa čednost v našem srcu, in tedaj pravimo, da je krščansko upanje od Boga v naše srce vlita čednost, da se močno zanašamo na božje obljube.

Človeško življenje je polno nadlog, skušnjav in nevarnostij; je nemirno morje, valovi in pečine nam pretijo potop. Grozen požar ti uniči tvoje poslopje; povodenj in uima ti pokonča njive in tvoje pridelke; bolezen te guli in počasoma mori; ravnokar se mi je naznanila smrt blage žene in matere troje drobnih otročičev. In kdo našteje vse silne udarce, ki nas hočejo potlačiti in pogrezniti v brezdno obupnosti! Mornarji pogreznejo v viharne valove sidro, in barka mirno stoji med vsako nevihto. Tako sidro v naših nadlogah nam je krščansko zaupanje na božjo pomoč; nam je dišeča rožica, ki v močni burji okrepča srce in razveseljuje solzno oko.

Kje pa raste ta žlahtna rožica? Že sem vam povedal: krščansko upanje je druga rožica božjega groba. Ako hočemo, da bi naše srce vselej, in tudi v najhujših nadlogah zaupalo na Boga, je nam treba po zgledu pobožne Marije Jakobove matere pogosto hoditi k božjemu grobu, ker ondi se naše upanje oživlja in utrduje nad Jezusom, ki je v svojem prebritkem trpljenju vselej zaupal na Boga. Pomislimo le samo eden slučaj. Grozna ura strašnega trpljenja se bliža, Jezus gre na Oljsko goro, samo trije učenci so poleg. »Kadar je pa na mesto prišel, jim je rekel: Molite, da ne zajdete v skušnjava.« In on se je odtegnil od njih za lučaj kamena; in je na kolena padel in molil, rekoč: »Oče! ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.« (Luk. 22. 40—42.) In v krvavem smrtnem boju Jezus vpije: »Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo. In ko je to izrekel, je dušo izdihnil.« (Luk. 23, 46.)

Iz odprtega božjega groba nam klije tolažljiva cvetličica krščanskega upanja, ker Jezus, Sin božji, Zveličar sveta, je po groznih mukah in po krvavi smrti tretji dan lep in častiljiv od

mrtvih vstal kakor premagalec smrti in pekla, ter nas milo opominja govoreč: *To sem vam govoril, da imate mir v meni. Na svetu bote stiske imeli; pa zaupajte, jaz sem premagal svet.* (Jan. 16, 33.) Vse hudo in vse bridko, kar svet donaša in rodi, je ljubi Jezus okusil in premagal zase in tudi za nas. Krščansko upanje nam daje tisto moč, ki jo nad Jezusom na križu občudujemo in molimo. Krščansko upanje nam zarad Jezusa posladi vse bridkosti.

Ako na Jezusa zaupamo, ne bomo premagani ali osramočeni in imeli bomo vselej zadosti:

α) Posvetnih dobrot. »*Vrzi svojo brigo na Gospoda, in on te bo preživil.* (Ps. 54, 23.) Sv. Frančišek je zase in za vse svoje redovnike zaobljubil radovoljno uboštvo. Ko mu zarad tega papež Honorij oporeka, da bo imel velike nadloge, mu svetnik zavrne: »Jaz zaupam na Gospoda Jezusa, ki nam obeča nebesa, da nam bo oskrbel tudi to betvo hrane in obleke.«

β) Krščansko zaupanje na Jezusa nam prinese obilno milosti božje. Sv. apostol Pavel je bil hudo skušan; na Gospoda je zaupal in satan je premagan: »Pavel! zadostuje ti moja pomoč.« (2. Kor. 12, 7—9).

γ) Ono nam zadobi odpuščenje grehov. Kakor nekdanj Magdalena (Luk. 7, 47); Peter (Jan. 21, 15); Dizma (Luk. 23, 43); zgubljeni sin (Luk. 15, 11—32); Cahej (Luk. 19, 2), tako tudi nam na božjem grobu iz Jezusovega srca raste rožica krščanskega upanja, da dobimo odpuščenje grehov. — Kadar se je sveti Avguštin spominjal grehov svoje mladosti, postal je žalosten in pobitega srca, pa poklekne in moli: Gospod! ti si moje življenje in moje upanje. Ti si dal svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa na svet, da je za nas trpel in umrl. Za svoje grehe in hudobije sem si resnično zaslužil večno pogubljenje. Vendar zaupam nate, ker je tvoj Sin naše grehe nase vzel, za nas trpel in za nas umrl. Nanj zaupam, nanj se zanašam. — V božjem grobu imamo vsi grešniki zadosti upanja: δ) da dobimo nebesa; Bog nam jih je obljubil, Jezus pa zaslužil in odprl, ako zanj živimo, trpimo, umrjemo. V Edesi so kristijana Abipa grozovitno mučili. Ne sliši se noben jok iz njegovih ust, nobena solza se mu ne utrne, le veselje se mu na licu blišči. Nato ga glavar bara, kakšen dobiček da pričakuje iz te muke, da tako mrzlo in neobčutljivo prenaša vse grozne muke. Sv. mučenec mu odgovori: Mi kristijan je ne gledamo na sedanjo, temuč pričakujemo bodočo slavo v nebesih, o kateri sv. apostol Pavel piše: Vse trpljenje tega sveta je prazen nič proti nebeški naši slavi. Veselo na grmadi umrje.

Ne bodimo prežalostni v nadlogah in težavah! bližajmo se božjemu grobu: tudi nas bo potolažil angel božji — kakor žalostne žene; potolažil nas bo ljubi Jezus sam, ki nam bo cvetko krščanskega upanja v naše potrto srce vsadil.

3. Še eno rožico božjega groba imam omeniti in premišljevati, in to je tretja Marija, namreč tista Marija, ki ima danes čudežnolepi god — o znanjenja. Sicer je sv. evangelist ne omenja pri božjem grobu, ker se že samo ob sebi razumeva, da je Marija Devica najprej došla k grobu Jezusa Kristusa, ali da ga celo nič zapustila ni. Saj pač matere rade obiskujete gomilico svojega ljubega otroka! Še bolj je to storila Marija Devica.

In Marija, Mati božja, nam je tretja milodišeča rožica poleg božjega groba: polna vse milosti božje ali nebeške dišave in čednosti, kakor nam jo sv. evangelist danes prelepo opisuje, in sam sv. Duh o nji pričuje, ali nji daje izgovarjati: »Kakor trs sem sladk in dišeč sad rodila, in moje evetje je častljiv in pošten sad . . . Ker moj duh je slajši kakor med, in moj delež črez med in sat. (Sir. 24, 23—27). »Kakor nasad rože v Jerihi, kakor lepa oljka na polju . . . kakor cimet in dišeči balzam sem dišala, kakor izbrana mira sem dajala sladkost dišave.« (Sir. 24, 18—20). Tako milonajlepše dišeča rožica je toraj Marija Devica.

Roža Marija pri božjem grobu nam pomeni: ljubezen; saj ni bilo nikoli take duše na svetu, ki bi bila božje ljubezni toliko duhtela, kakor ravno Marija. Še nebesa ne zmagajo nad Marijo v božji ljubezni gorečnejšega Serafina. — Marija je ljubila Jezusa, Sina božjega, in toraj Boga samega — črez vse angelje, očake, preroke, apostole, mučenike in črez vse device. Ljubila pa ga je kakor mati Sina človekovega v naradni materinski ljubezni; še bolj pa kakor Mati božja, v božji ljubezni. Le pomislimo na revni Betlehem, Egipt, Nazaret, križev pot, božji grob — Kalvarijo. Ljubezen do Jezusa jo je na te kraje vodila in vezala, nam v zgled in nauk, da tudi mi moramo Jezusa, Zveličarja našega, ljubiti iz vsega srca. In to dolžno ljubezen mu skažemo prvič, ako vse trpimo za Jezusa. Judež Iškarjot ga je ljubil samo na sprehodih in samo do večerje — v trpljenje ni šel poleg Jezusa. Premnogokrat smo mu podobni, ko Jezusa ljubimo, dokler smo v sreči, časti, zdravju. V trpljenju se pokaže ljubezen do Jezusa. Le če za njim križ voljno nosimo, smo njegovi pravi ljubitelji in učenci! Ljubezen nadalje je darežljiva. Jezus je za nas daroval vse — svoje Telo; tudi mi moramo zanj vse žrtvovati. Običajno je danes darovanje za ubožce. Ker Jezus ne pobira naših kraljarjev, jih bomo pa revežem podelili iz ljubezni do Jezusa, in to on sprejme za njemu storjeno. Ljubimo Jezusa v njegovih ubožcih in bolnikih! To ljubezen poslednjič skažemo, če vedno pri Jezusu

ostanemo; najhujša rana ljubezni je namreč ločitev. Ljubi Jezus se nam je pridružil v sv. postnem času, prišel je v naše srce . . . v svoji božji hišici tukaj stanuje. Skazujmo mu toraj ljubezen, da, kolikor nam je mogoče, radi ostanemo pri njem.

Ta ljubezen je rožica božjega groba; ob božjem grobu raste t. j., ako Jezusa v grobu preišljujemo, se naše srce mora užgati v ljubezni do njega. Kmet je imel dolgo let bolno ženo; sključil jo je bil protin, da še po hiši ne more hoditi brez palice. Večkrat ga nevolja premaga, da mrmra in jo zaničuje. Ko jo je pa smrt pokosila in zakrila črna zemlja, smo ga večkrat čuli žalovati za ženo, ter reče: »Moje tovarišice nikjer ni; srečen bi bil, ako bi mi čuvala le dom in pohištvo«: iz ženinoga groba mu je prirastla ljubezen do tovarišice. Tudi smo že velikokrat videli slučaj, da so otroci začeli svoje roditelje ljubiti, ceniti, za nje moliti — tedaj, ko so bili v grob zakopani. Tako se tudi naše nehvaležno srce ljubezni do križanega Jezusa ogreje, kedar ga v božjem grobu preišljujemo. Savel je žareč rotenja in umora proti učencem Gospodovim; kipi strašnega srda zoper Jezusa, tako da spreobrnjenec sam piše: »Slišali ste o mojem nekdanjem obnašanju v judovstvu, da sem neizmerno preganjal cerkev božjo, in jo razdeval.« (Gal. 1, 13.) Pa milost božja je tega srda žarečega grešnika pripeljala do božjega groba; in tukaj se mu je grozni srd spremenil še v veliko večjo ljubezen do križanega in umorjenega Jezusa. Izliv te ljubezni do Jezusa je sv. apostol Pavel s svojo lastno krvjo neizbrisljivo zapisal v zlatem listu do Rimljanov, govoreč: *Svest sem si namreč, da ne smrt, ne življenje, na angelji, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodno, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.* (Rim. 8, 38—39).

C. Res, veseli so velikonočni prazniki, če bi jih tudi vreme kazilo. Pa to in vsako drugo veselje hitro zgine. *Zdaj pa ostane vera, upanje, ljubezen, to troje; največja pa med temi je ljubezen.* (1. Kor. 13, 13.) Te nezvenljive rožice: vera, upanje, ljubezen pa rastejo in cvetejo poleg božjega groba. Po zgledu pobožnih žen: Marije Magdalene, Marije Jakobove in Salome, ki so kupile dišav, da bi prišle k božjemu grobu in Jezusa mazilele — se tudi mi radi bližajmo božjemu grobu, da pobožno preišljujemo med letom trpljenje in smrt, vstajenje Jezusa Kristusa. Vera, upanje, ljubezen, te nebeške rožice božjega groba, bodo krepko rastle v našem srcu. Vera nam bo svetla luč v grešni temi; upanje nam bo močna palica in pomoč zoper vse nadloge; ljubezen pa nam bo vez z Jezusom, da kakor ga tukaj ljubimo, bomo z Kristusom združeni v nebesih na vse veke! Amen. Simon Gaberc.

Velikonočni ponedeljek.

Pohujšljivo govorjenje.

Kakšni so ti pogovori, ki jih imata
gredoč med seboj? Luk. 24, 17.

Ni bolj svetih, pa tudi ne bolj veselih dni v celem letu, kakor so velikonočni prazniki. Vsa natora v tem času vstaja iz svojega zimskega spanja, drevesa že poganjajo brst in žito svojo kal, zemlja zopet postaja zelena in ptičice prijetno žvrgolijo svoje vesele pesmice. Vse, kar se giblje in živi na zemlji, v vodah in v zraku, vse, vse se raduje in veselo hvali Stvarnika. Veselimo se tudi mi, ljubi moji! in z veseljem praznujmo velikonoč, *pa ne v starem kvasu*, govori sv. Pavel, v kvasu hudobije in malopridnosti, ampak v opresnih kruhkih čistosti in resnice. V e s e l e g a srca bodite, hoče reči sv. apostol vam, ki ste zapustili svoje hudobno življenje, in s skesanim srcem mislite na svoja poprejšnja leta: veselite se, pravi vam, kateri zmerom č i s t o i n t r e z n o živite in bolj varujete svojo nedolžnost kakor svoje življenje. Ali naše življenje mora biti nedolžno, vaša dobra volja mora biti poštena; posebno se morate po izgledu dveh učencev, ki sta se le o Jezusu pogovarjala na svojem potovanju, varovati vsake grde in pohujšljive besede, ker, kar je pri lepih rožah zlahtni duh, to so v tovarišijah lepi pogovori, in kar je pri malovrednih rožah grdi smrad, so pri ljudeh slabi pomenki. Veliko pa je nespodobnega govorjenja med ljudmi, malo pa bogaboječih kristijanov, ki bi se vedno varovali nesramnih pogovorov. Zatorej vas bom danes svaril pred takim grdim govorjenjem in vam pokazal, da pohujšljive in grde besede govoriti je z n a m e n j e spačenega srca in velik greh, o tem v 1. delu; grde besede radovoljno poslušati človeku s i l n o š k o d u j e, in se mu tudi šteje v velik greh, o tem v 2. delu. Oh, da bi bila moja beseda tako močna, da bi mogel vsem klafačem zavezati pohujšljive jezike, da bi med nami nikoli več ne bilo nesramnih pogovorov slišati! Ti pa, ljubi nebeški Oče, pomagaj mi s svojo milostjo, prosim te pri vstajenju tvojega ljubega Sina Jezusa Kristusa; pomagaj pa tudi tem, kateri me radi in željno poslušajo, da bodo moje besede v srcu ohranili in po njih živeli,

Morebiti ste že slišali kaj o kugi pripovedovati, kako da je to nevarna in neznana bolezen. Naj bo človek zdrav ali bolan, star ali mlad, da le požre sapo kužnega, je že po njegovem življenju.

Smrdljive oteklinae se mu naredijo na životu, in v kratkih urah že leži v mrtvaški trugi. Če v hiši le jeden zbolí, za njim pomrjejo vsi zaporedoma; oče umira zraven svojega sina in hči pejemá zraven svoje matere, in mnogokrat tako izumrjó cele soseske, da komaj ostane toliko ljudi, kateri bi mogli mrličé pokopati. Oh, bote rekli, Bog nas obvaruj take neznane bolezni, Bog nas obvaruj strašne kuge! Jaz pa si mislim in pravim: Bog nas obvaruj neke druge še bolj strašne kuge, tiste namreč, katera dušo os'trupi in umori, in ta kuga je vsako pohujšljivo, nečisto govorjenje. Da, ljubi kristijani, nesramne besede in zaljubljene pesmi, ostudne šale in grde norčije so veliko strašnejše in bolj se jih moramo bati kakor kuge. In vendar je ta pregreha dandanašnji tako razširjena, da si ljudje skoraj nobene vesti več ne delajo zavoljo tega.

Kdor pa pred drugimi nesramne besede govori, ali póje take pesmi, pokaže, da v srcu nima nič več sramožljivosti, zakaj česar je srce polno, pravi Jezus, o tem tudi usta govorijo. In po pravici imenuje sv. Krizostom take klafače jezike satanove, ki s svojimi nesramnimi besedami, nauki in pesmami pohujšajo in zapeljejo nedolžne, ki toraj hudiču pomagajo duše pogubljevati.

Pa pravijo nekateri (e): mi nimamo nobenega slabega namena pri takih pogovorih in pesmih. Vprašam te pa, ki tako govoriš, ali sme kdo kaj tacega storiti, kar je od Boga prepovedano, ko bi tudi pri tem ne imel nobenega slabega namena? In ali niso taki pogovori in take pesmi prepovedane? *Nesramnost in vse, kar je nespodobno, naj se med vami celó ne imenuje, kakor se svetim spodobi.* Skoraj nemogoče je vendar, da bi pri takih pogovorih in pesmih ne imeli nobenih slabih mislij.

Drugi pravijo, da le zato govoré kaj tacega, da jim čas poprej mine, za kratek čas. — Ali sme pa kristijan, katerega življenje mora s v e t o biti, kateremu je Bog le zato dal jezik, da bi njegovo čast in hvalo oznanoval: ali sme kristijan, kateri ve, da bo enkrat Bogu odgovor dajal za vsako besedo, v kratek čas in razveseljevanje nesramne besede govoriti in klafarske pesmi peti? Ali sme kristijan, kateri pri sv. obhajilu Jezusovo presv. Telo prejme na svoj jezik, ali sme, pravim kristijan, z ravno tistim jezikom nesramne besede govoriti, pohujšljive pesmi peti? O, da bi vendar pomislili tudi nesramni kristijani, kako strašno kazen si nakopavajo zavoljo takšnih besedij! Kakšna odgovornost mora pa še tiste čakati, kateri so druge pohujšali s svojimi hudobnimi pogovori, zavolj slabih, nečistih misel

in željá, ki so jih po svojih nesramnih pogovorih in pesmih obudili v srcu družih nedolžnih!

Jaz sem katerikrat rekel kaj nespametnega, pravi spet drugi, pa le v pričo odraslih in pametnih ljudij. — Ali odgovôri nam, ki se tako zagovarjaš, ali smejo odrasli vse slišati in vse misliti, kar se jim poljubi? Tudi njihovo poželenje se kmalu vname, tudi oni potrebujejo veliko premagovanja, ako hočejo čisto in bogaboječe živeti. Z nesramnim jezikom pa vnameš v srcu bližnjega nečisti ogenj pregrešnega poželenja, ljubi mir nedolžnega srca mine in tako srce bo kmalo polno nečistih mislij in nesramnih skušnjav. In praviš: »pametni ljudje«. Ko bi bili pametni, bi ti bili zavezali tvoj nesramni jezik ali pa bežali od tebe.

Ako tedaj v tovarišiji, naj bo pri mizi ali na delu, radi imate nesramne pogovore, ali pa pojete umazane pesmi, očitno pokazete, da vas družega ni, ko nečiste misli in pregrešne želje. Kdo bo hvalil take kristijane? Taki fantje niso Marijini sinovi, take dekleta niso Marijine hčere, takih duš usmiljeni Jezus ne bo spoznal za svoje neveste, takih imena bodo izbrisana iz bukev življenja. Oj, vi nesramni možki in ženske, kateri si toliko radi kratek čas delate s klafanjem, pogledjte vsaj enkrat, kako umazano je vaše srce! Ali naj govorimo, naj vas svarimo, kakor hočemo, najde se jih veliko med vami, kateri nikoli ne mislijo na zveličanje svoje duše in tako govorijo, kakor bi ne bilo Boga, kakor bi ne bilo pekla in nebes, kateri imajo razbrzdan, umazan jezik in z nečistimi besedami pohujšajo in pomorijo grozno veliko duš. A pustimo jih, ker sami po sili hočejo pogubljeni biti. Z vami imam še nekaj govoriti, kateri klafarskih besedij sami nimate v navadi, pa jih vendar pogosto poslušate; in o tem v 2. delu.

II. Kuga, sem vam povedal, je strašna neznana bolezen. Kdor ima rad svoje življenje, se mora varovati, kolikor je mogoče, da ne pride h kužnemu človeku, če pa ni drugače, da mora iti, naj bo skrben in varen, da je ne naleze. Še bolj nevarni, sem rekel, so klafarske besede ostudne pesmi in druge vrste grešni kratkočasi. Kdor tedaj ljubi svojo nedolžnost in kaj skrbi ima za svoje devištvo, naj se ogiblje takih posvetnih dobrovoljcev, ki nemarno govorijo. Kdor pa pred njimi ne more popolnoma bežati, naj vsaj stori, kar je mogoče, da se obvaruje njih strupene sape. Zakaj sv. Pavel pravi, in žalostna skušnja nas uči, da nesramne besede popačijo lepo zadržanje. In dasiravno take besede nimajo slabih nasledkov na enkrat v prvem hipu, vendar se večjidel pozneje poka-

žejo. Kakor n. pr. če kaplja olja pade na sukno, se naenkrat ne vidi madež in se pokaže še-le pozneje, ravno tako je z nečistimi besedami, katere se govoré vpričo drugih, da se še le čez dolgo časa pri takih pokažejo najžalostnejši nasledki. O, koliko zgledov izmed mladeničev in deklet bi se moglo našteti, kateri so bili poprej nedolžni in čisti, kateri, kakor govori sv. Krizostom, so bili angelji čistosti in nedolžnosti, so bili po nečistih pogovorih, katere so poslušali, najpoprej pohujšani in potem za celo življenje v grde pregrehe zakopani; ki so bili iz angeljev čistosti v hudiče nečistosti spreobrnjeni, zakaj iz nečistih besedij so zabredli v nečista dejanja. Zato primerja Modri nečiste besede živemu oglju, kateri, kamor pade, pusti znamenje, ako se brž ne ugasi, in obrne to na človeka rekoč: Ali more človek živo oglje vtakniti v nedrije, ne da bi se opekел? Ali more po ognju hoditi, ne da bi si noge opekел? Kakor je to nemogoče, tako je tudi nemogoče, da bi pohujšan ne bil tisti, ki posluša nečiste besede.

Pa povejte mi, ljubi kristijani! posebno vi mladeniči! ali se kaj varujete? in ve krščanske hčere, ali se kaj ogibate takih posvetnežev, kateri imajo razbrzdana usta in radi prepevajo kvante? Ali ne hodite nikoli v take družčine, v katerih je nedolžnost zasramovana in nečistost hvaljena in povzdigovana? Ali ne zahajate na take kraje, kjer se nespodobno govori? Kaj ne, da si ne upate vse z jasnim očesom pogledati, ker marsikateremu vest očita, da je v teh rečeh zadolžen. Ali ne, da bi svoj greh spoznali in se poboljšali, se le izgovarjate in pravite: Res da sem slišal klafarske besede, pa jih nisem rad poslušal. Ali prijatelj! kako smeš reči, da nisi rad poslušal, če r a d h o d i š s takimi ljudmi, rad zahajaš v take hiše in tovaršije, kjer nič dobrega in le grdega veliko slišiš? In naj bi bilo res, kar praviš, da nisi rad poslušal, ali vse eno ti moram reči: Kakor človek, katerega je strupena kača pičila, nevarno zboli ali pa tudi umrje, naj bo rad ali nerad pičen: ravno tako tudi nečiste besede, katere človek nerad posluša, pa vendar sliši, nedolžnost omadeževajo in tudi umorijo; včasih samo iz tega pridejo slabe misli in najhujše skušnjave. Zatorej bojte se in bežite pred nevarnostjo, bežite pred takim krajem, kjer se shajajo malopridni fantje in malovredne ženske, in še blizo takih ljudi ne hodite. Pa kako bom bežal, bo nekateri mislil, v hiši mojega očeta, gospodarja, ali gospodinje, na delu in pri jedi se govorijo take besede; ko bi le mogel, saj bi se rad ognil. Če slišite katerega nesramno govoriti, posvarite ga in z lepo mu recite: nikar ne

bodi tako nemaren; ali še nisi nikoli slišal, kako velik greh je to, in spomni se, da Bog sliši vsako besedo. — A utegneš na to reči: smejali se bodo, in se norčevali iz mene in še veliko hujše govorili kakor poprej. Znabiti, da se bodo nekateri smejali in norčevali, pa veliko je takih, kateri se bodo sramovali v svojem srcu. Zatorej le posvari jih z lepa ali pa z grda in videl boš, da bo tvoje svarjenje malokdaj zastoj. Če pa nič ne pomaga tvoje svarjenje, p o v e j gospodarju ali gospodinji, naj ona dva posvarita. Če pa ona dva nič ne opravita, zapusti hišo in službo in pojdi drugam, kjer so bolj pametni ljudje. Med tistim časom pa in vselej, kolikorkrat slišiš ostudne besede govoriti, se zadrži bogaboječe, kolikor ti je mogoče. Nikar se ne smejaj in nikar ne pomagaj, ampak pokaži s svojim obrazom, da nimaš nobenega dopadenja nad tem. Kakor ojster veter, pravi sv. pismo, deževne oblake prežene, tako tudi moder in tamen obraz razpodi grešne besede: Zatoraj, ljubi kristijan! kadar slišiš nemarne besede, z nevoljo proti tlom obrni svoje oči, nobenega lepega pogleda ne daj takemu zapeljivcu, ampak ojstrega obraza in tamnih oči bodi proti njemu, na tihem pa kliči Jezusa in Marijo, in nikoli v svojem srcu radovoljno ne premišluj kaj tacega. Če ne boš privolil, tudi ne boš imel greha.

To rečem v tolažbo nekaterim izmed vas, ki pobožno in bogaboječe živite, da si ne boste delali težke vesti, akoravno včasih slišite kaj grdega. Le radi, le z veseljem nikar ne poslušajte, temveč z žalostjo in nevoljo, potem se tudi ne bote nič omadeževali. Tudi Jezus vse sliši in mora slišati najgrše besede, in vendar je najsvetejši in najčistejši. In kakor med trnjem mnogokrat rastejo najlepše vijolice, ravno tako bo vaša krona v nebesih tolikanj lepša, če se ne boste omadeževali v sredi zapeljivega sveta.

H koncu svojega govorjenja pa se obrnem še enkrat k vam, kateri imate veselje govoriti take razuzdane besede. Glejte! vi ste pomagaleci hudičevi in v njegovo mrežo lovite z drago Jezusovo krvjo odkupljene duše. Jezus je včerajšnji dan zopet častljivo od smrti vstal, vi pa zopet na novo trgate njegove rane. Zatorej, če vam ni nič ležeče na vaši duši, prosim vas pri krvi Jezusa Kristusa, katero je pretil do zadnje kaplje, n e h a j t e vendar ga mučiti in križati ter bodite sramožljivega jezika: *Vsa nečistost in nesramnost se nima še imenovati pri vas.* Za vsako besedo bodete morali enkrat ojster odgovor dajati. Dobro premislite. Amen.

† Anton Potočnik. (1854).

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Dvojno kazalo prvih deset letnikov „Duh. Pastirja“.** Sostavil Ludovik Škufca, župnik. V Ljubljani. Založila »Katol. Bukvarna«. Tisk »Katoliške Tiskarne«. — To kazalo obsega v prvem delu naslove vsem govorom in osnovam vseh letnikov, razvrščene po nedeljah in praznikih, priložnostne govore in razprave. Drugi del pa nam podaje v abecednem redu razdelitev in kratko vsebino posameznih govorov in osnov, opozarja na enako tvarino, ki se nahaja še semtrje v drugih govorih po raznih letnikih, navaja izgleda dotične tvarine. Vse je kolikor toliko tudi po različnem tisku pregledno. To kazalo je jako praktično sestavljeno, ker si po njem vsakdo lahko izbere za razne prilike primeren in dovoljen predmet in njegovo obravnavo lahko spopolnuje na razne strani. Marljivo gospodu pisatelju moramo res hvaležni biti za to jako rabno in koristno delo, ki je njemu prizadejalo pač veliko truda, a ga je olajšalo drugim. Cena 50 kr.

2. **Cerkveno leto** to je njegovi časi in dnevi. Spisal profesor Ivan Komljanec. Ponatis iz »Zgodnje Danice«. V Ljubljani. Tiskali in založili J. Blasnikovi nasledniki. 1893. — Premnogim je že iz »Danice« znana vrlina te knjige in gotovo bodo veseli, ko dobijo tu v prijetni skupini po časniku razkosane temeljite in mične sestavke. A tudi zato je prav, da se je delo posebej natisnilo, ker je vredno, da pride v širše kroge. Tvarina, že v naslovu dovolj označena, se tako razlaga, da se pojasnuje zgodovina, notranja podlaga ali pomen in obredno obhajanje vseh zapovedanih, pa tudi imenitnejših nezapovedanih praznikov po znani razdelitvi cerkvene dōbe v božično, velikonočno in binkoštno. Knjiga je rabna za veroučitelja srednjih sol, ker mu v kratkem podaje marsikaj, česar ne najde v učni knjigi in bi si moral še trudoma drugod iskati; koristna je ravno zaradi tega tudi dijakom, ker vemo, da dijaško zapisovanje v šoli ni vselej dovolj jasno in zanesljivo; posebno pa, kar gospod pisatelj sam omenja, bo dobil cerkveni govornik marsikatere dobro zrno. »Razni zgodovinski podatki se dajo prav primerno porabiti propovedim za vvode. Iz opazk o stvarni vsebini dotičnega praznika in iz njegovega obredniškega popisovanja pa se dá lahko odbrati propovedim tudi primerna vodilna misel ter glavna snov za govor.« Knjiga se dobi pri pisatelju in stane broširana 50 kr., trdo vezana 60 kr., po pošti 5 kr. več.

B.

Der Socialismus und die Arbeitgeber mit Bezugnahme auf das Rundschreiben Seiner Heiligkeit Leon XIII. »Ueber die Arbeiterfrage« von August Andelfinger, S. J. Regensburg. Druck und Verlag von Fried. Pustet. 1892. 8°. Cena 62 kr. — Pisatelj nagovarja delodajalce, naj se povrnejo h krščanstvu, ki je edina podlaga socialnega reda. Krščanstvo odgovarja socialnemu vprašanju jasno in resnično. Ves spis je nekaka apologija krščanstva v govorniški in poljudni besedi. — Pač dobro bi bilo, ko bi hoteli knjigo čitati oni, katerim je namenjena. A prav t a k i ne marajo za tako berilo. Zato treba, da vsaj duhovnik zanese seme potrebnega nauka, kamor le more. V tej knjigi pa dobi marsikako dobro zrno.

Dr. Fr. L.

Vsi pametni ljudje se ogibljejo do sedaj omenjenih napak. Je pa še mnogo drugih napak, katerih se moramo varovati, da se ne pregrešimo zoper svoje telo. Sem spada: vsaka huda strast, jeza, nevoščljivost, skopost, nečistost, pa tudi prevelika žalost. Danes že večkrat omenjeni, zares modri Sirah (30, 22—26) tako govori: *Nevoščljivost in jeza dni krajšate . . . Žalost jih je veliko pomorila, in ona nič ne pomaga.* Sveta in imenitna dolžnost nam je, da krotimo v sebi take strasti. Splošno rečeno, premagovanje je iz dušnega in telesnega ozira potrebna dolžnost. Kolikokrat nam doni na uho opominjevanje Jezusovo (Mat. 16, 24.): *Ako hoče kedo k meni priti, naj zataji sam sebe.* Dostaviti smem in reči: Ako hoče kedo ohraniti zdravo in močno telo, zatajuje naj se.

Telesnemu zdravju in telesni moči škoduje tudi pretežko delo. Kdor bodi si iz skoposti, ali častilakomnosti ali iz kakega drugega graje vrednega namena opravlja pretežka dela, bo dajal Bogu, sodniku pravičnemu, ojster odgovor. Tudi z nepremišljenim bahanjem — tudi to se more častilakomnost imenovati — si posebno mladina mnogokrat za vse dni življenja zapravi trdno zdravje. Poskušajo se med saboj, kedo bo večjo težo dvignil z eno roko; kedo težko vrečo na ramo dejal brez ptuje pomoči; ali kedo bo težko reč bolj daleč nesel itd. Dasi jih nihče ne sili k temu; dasi jih pametni možje odvrtačujejo od tega, vendar se bavijo s tem z največjo vnemo. Marsikateri tako predrznost plačuje vse dni svojega življenja. Tudi tako ravnanje je pregrešno.

Predragi! povzemimo še enkrat to kratko premišljevanje. Dolžnosti imamo do svojega telesa. Dolžnosti te nam je naložil On, kateri nam je dal dušo in telo. Ako vestno spolnujemo te dolžnosti, bode se dobro počutila naša duša pa tudi telo. Ako nasprotno ravnamo, nas čaka veliko nesreč, naposled pa težak odgovor. Iščimo najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, to je: najbolj skrbimo za dušo; imejmo pa tudi za telo pametno in modro skrb. Ogibajmo se po moči vsega, kar krajša telesno življenje, kar škoduje telesnemu zdravju. In ker je naše telo orodje naše neumrljive duše, zato posebno skrbimo, da ne omadežujemo svojega telesa z grehom. K srcu si vzemimo besede, katere govori sv. apostol Pavel: (Rim. 6, 13.) *Svojih udov ne dajajte grehu, kakor orožje hudobije; temveč dajte se Bogu kakor taki, ki so iz mrtvih oživel, in dajte svoje ude Bogu kakor orožje pravičnosti.* Amen.

Priložnostni govori.

3. Cerkev na gori.

In je šel na goro molit. Luk. 9, 28.

Kdor potuje po slovenski zemlji, opazi kmalu, da je zelo mnogo cerkvâ postavljenih na hribe, gore in strmine. Nekaj posebnega je ta navada naših prednikov, da so tako radi zidali z velikim trudom prijazne cerkvice po gričih, in popotniku se nehoté vrine vprašanje, zakaj so naši pradedje tako radi zidali vzlasti nekaterim svetnikom na čast cerkve na gorah?

Tudi mi, ljubi moji poslušalci! prišli smo danes na to goro, v to cerkvico, da počastimo svetnika, kateremu v proslavo so vaši očetje postavili ta božji hram, da se mu priporočimo in potožimo svoje križe in nadloge. S tem posnemamo svojega Zveličarja Jezusa Kristusa, o katerem pripoveduje sv. Lukež, da je šel tudi molit s svojimi apostoli, Petrom, Janezom in Jakobom na goro Tabor in se je ondi spremenil. Da spremenite tudi vi, zbrani v Gospodu! danes svoja srca, da se vnamejo v ljubezni do ljubega Jezusa, hočem vam odgovoriti v današnjem govoru na vprašanje: Zakaj so naši predniki tako radi zidali cerkve na gorah? Začnem v imenu Jezusa Kristusa.

a) Vsak kraj je pripraven za molitev in češčenje božje, zakaj Bog je povsodi pričujoč s svojo mogočnostjo in ljubeznijo. Vender se je vselej pazilo na to, da so bili za molitev in posebno še za daritev odločeni kraji dostojni, da je bila okolica primerna za hram božji in da prevelik šum ali kaka druga stvar ni motila v cerkvi zbranih vernikov pri službi božji. Vsi narodi vseh časov so si torej volili posebne kraje, da so jih posvečevali svojim bogovom in odločili za kraje molitve in daritve. Posebno primerno se jim je zdelo, z Bogom pogovarjati se na večjih ali manjših hribih, zakaj zdelo se jim je, da so tu bliže božanstvu. Tudi Judje so se ravnali po teh šegah. Bog sam je poklical Abrahama na goro Morijo, da mu ondi daruje svojega sina. Ravno tako so drugi očaki radi darovali na gričih. Sveti šotor je stal na gori Sijonski in pozneje Jeruzalemski tempelj na hribu Moriji. Tudi naš Zveličar je rad molil k svojemu Očetu na gori: na gori Taborski se je spremenil in molil, na tej gori je učil učence zveličanskih čednostij, na gori Oljski je krvavi pot potil in molil, na gori Kalvariji je dopolnil svoje odrešenje, molil in opravil najsvetejšo krvavo daritev na križu. Zato so kristijani že v starodavnih časih postav-